

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును. ౩10౩౫౩

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ జూన్ నెల 28-వ తేది బుధవారము

No. 75.

సంపుటము ౯

కుంకుభినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ చవితి ర.

సంచిక ౭౫

శ్రీరామదాసుచరిత్రము

ఇంద్రాది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యము చేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామదాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతఁడు శ్రీరామ భక్తుడు. ఇందు భద్రాచలమాహాత్మ్యమును గలదు. భద్రగిరియందు ప్రస్తుత ముండు ఆలయమును, అందలి సీతా రామలక్ష్మణుల ప్రతిమయు మొదలుగాఁగల అతిసుందరమైన 8 పటములను జేర్చబడి మేలైన బైండు రూపు 1-0-0. డిటా కాలికోబైండు రూపు 1-2-0.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras

వేమన,

సంపూర్ణజీవితము : బోధనలు

చిత్రపటములు : సమస్త వివరములు

ఉన్నత స్వాధ్యాయాధిపతి వేపరామేశ్వరుగారి పీఠికతో, పుటకలు, పండితులు మెచ్చుచున్నది. ఇదివఱకు వేమననుగూర్చి తెలియని స్థలము, కాలము, కులము, కుటుంబము, కవనము, పుట్టుక, నిర్యాణము, బోధనలు వివరముగనున్నవి. క్యాలికో బైండు రు. 2-0-0 లింపు బైండు రు. 1-8-0 పోస్టేజీ వేటు త్వరపడనియెడల ప్రతులు దొరకవు. కమలకుటీరము, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ఓటోమోటో

28:2

మీరు బయటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయందు నవ్వుడు, వెండిగడ్డు, విందులు జరుగు నప్పుడు దీని నుపయోగించిన మంచి నువాసన నిచ్చి ఆనందమును, నుఖమును కలుగజేయును.

కొబినియా టైలము

వేసవికాలములో ఉపయోగించుటకు గచ్చిన శీతలమలకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ టైలను ప్రతికుటుంబములోను ఆవశ్యకము. ఎల్లచోటను విక్రయించబడును.

ఓటోమోటో ధర బుడ్డి 1-కి రూపు 2, 1, 0-12-0, 0-8. కొబినియా టైలముధర బుడ్డి 1-కి రూపు 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bunder St, Madras. పి.యం కంపెనీ, రిటైనింగు వీధి మదరాసు

సకల పనులకు

శ్రేష్ఠతమమైన, అత్యంతమైన అమెరికన్ హోమో ఫోర్సు పంపులు.

200 అడుగులలోతువరకు బావులను త్రవ్వవచ్చును.

అడుగుభాగమున ఇత్తలి సిలిండరు, 1 1/2 అంగుళము పీల్పు (suction) గలవు. ఒక బాలుడు కూడ దీనిని ఉపయోగింపవచ్చును. ధర 1-కి రూపు. 125.

2 అంగుళముల టాంక్ ఫోర్సు పంపు

25 అడుగులలోతుకు మించని మిట్టబావులను గుంటలను త్రవ్వట కుపయోగ మైనవి. పీల్పు (suction), బయటికి విడిచిపెట్టుభాగము (discharge) 2 అంగుళములు గలది. 1 గంటకు 2000 గాలనులను తీయును. ఉద్యానవనము గలవారి కిది మిక్కిలి ఉపయోగకారి. గనుక ఒకటిని స్టాకులో నుంచుకొనుట మంచిది. పీల్పుకు (suction) బదులు రబ్బరు గొట్టమును ఉపయోగించుటకై ఇందువెంబడి పంపబడును. 1-కి ధర రూపు. 100. రబ్బరు గొట్టము (Hose) ధర ప్రత్యేకము.

మీకేమి కావలయునో తెలుపుచు, క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

Limaye Bros., Ltd. P. B. No. 684, Fort, Bombay.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ ద్వీప ప్రభువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజీ లిపి పాలు విచిత్రనోదవిదలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపై నజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సుభమైన కైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడు. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అచ్చి భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేషవతి.

(8198) 27, చివాబానగోడ్డు మదరాసు.

(3081) "కత్తికట్టలు"

పెద్దకత్తి గల్లి గజము పొడుగు ౪ అంగుళములు. పొడవైనవి. 1-కి రూపు 4-8-0.

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చుగలవేత కలయునారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ ఆద్రెసు: "ఇంద్ర ప్రీతి" వెద్దాపురం

ఆతంకని గ్రహబేషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ బేషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన

ఆతంకని గ్రహమాత్రాలు

వీటిని నేలించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు విదేశక కోతుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు కూడను పొందవలెను అనుట చూకోరిక - ప్రస్తుతం తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరిక పంపబడు మాయెక్క కలితాలకు గాను దయచేసివ్రాయుడు.

ఆతంగని గ్రహబేషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

నోటీసు ది కర్నాటిక్ వేవరుమిల్సు, లిమిటెడ్

“వెక్సుఫోర్డు హౌసు” కీల్స్ కం, మద్రాసు

1920 సం॥ రమునందు కంపెనీ ప్రాస్పెక్టును ప్రచురించి పంచి పెట్టినప్పటినుండి మద్రాసులో గాని లేక మద్రాసుకు సమీపమున గాని యంత్రాలయమును స్థాపించు ఉద్దేశ్యము లేదు. రాజసుపేంద్రవరమునందు గోదావరి నది ఒడ్డున విశాలముగనున్న అనుకూలమైన 15 ఎకరముల స్థలము దొరికినది. సదరు స్థలమునందు గడ్డితో కాగితములను, వెదురునుండి కాగితపు గుజ్జును తయారుచేయుటకు కావలసిన కట్టడములు, యంత్రాలయములు నున్నగు వివిధ అవసరములను ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. కాగితపు గుజ్జును కాగితములుగా మార్చుటయు, అట్లును తయారుచేయుట కవసరమైన యంత్రములను ఏర్పాటుచేయుట మిక్కిలి ప్రశస్తతమైనదని డైరెక్టరులు యోచించుచున్నారు.

యంత్రాలయమునకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటిని ఏర్పాటుచేసి, కాగితమును తయారుచేయుటకై కావలసిన (కెమికల్సు) రసాయన సామగ్రిని అచ్చటనే చేసేకొనుటకు అగత్యమైన కర్మాగారము నొకటిని స్థాపించుటకును డైరెక్టరులు ఉద్దేశించియున్నారు. కాగితమును చేయుటకు పరిశ్రమములకు ఇతరవనరులకు, కావలసిన రెండు రకముల రసాయన సామగ్రిలు తగిన ధరలచొప్పున (కెమికల్సు) ఎక్కువగా కావలసియున్నది.

కావున కంపెనీ మూలధనము రూ 10,00,000 ల నుండి రూ 20,00,000 లకు పెంచబడినది.

రూ 20,00,000 లు మూలధనము వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000 వాటాలుగాను, వాటా 1 కి రూ 20 లు చొప్పున 20,000 వాటాలుగాను విభజింపబడియున్నది.

రూ 100 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 25 లును మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 25 చొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలము నకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

రూ 20 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 10 లును, మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 5 లుచొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలమునకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

ప్రాస్పెక్టునును ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మానేజింగు డైరెక్టరు “వెక్సుఫోర్డు హౌసు,” కీల్స్ కం, మద్రాసు.

ఇ నా న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు ఆమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగర్జను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంత్రములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ట్టా

తిమురువాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోస్టు - బొంబాయి.
Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు పోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

శ్రీ త్యాగరాజ హృదయము

సంగీతాభిమానులకు అగత్యముగా కావలసిన యొక్క గ్రంథము.

ఇది సంగీత సాహిత్య విద్వాంసులైన

కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తకము సుమారు 580 పుటలకు నాలుగు సంపుటములుగా పంచి గ్లాజగోల్ములో ముద్రింపబడి మేలుతొలుతు చేయబడి యుండునది.

4 సంపుటములుగల సెట్టు 1-కి ధర రూ. 16. సంపుటము 1 కి రూ. 4.

మొదటి సంపుటము తయారై యున్నది.

రెండురూపాయలు ముందుగా పంపిణీకి పది రుపాయలు రిజిస్టరు చేస్తూ కొనుగోరికి ఒక సెట్టు 12 రూపాయల కిక్కురును. రిపాటుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇదివలె కొనుగోరికి—సంగీతాభిమానులకు శ్రీత్యాగరాజ అగ్రగణ్యతగల గ్రంథములైన శ్రీరక్షములలో 800 శ్లోకములను చక్కచదివి వానికి అనంతరీక, మాలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాగతీణము, స్వర సాహిత్యములును వ్రాయబడియున్నవి.

(147)

ఎమ్. ఆది కంపెనీ, ఎన్. నేడు, మద్రాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

నాటక శాస్త్రము.

గుంటూరు కృష్ణమండలములలో మూలమున్న 1877 సం॥ రేపు నాటకపు చట్టమును వైకి లేవదీసి ప్రయోగించినారు. ఈ ప్రయోగము మూలమున గవర్నమెంటువారి సెలవుపొందనిది ఏ నాటకములు గాని యాచరెండుమండలములలో నెక్కడను ప్రయోగింపరాదు. నాటకము ప్రయోగించుటకు నాలుగుదినములు ముందుగా గవర్నమెంటువారి సెలవు పొందవలెను. ఆ నాటకపు ప్రకము నొకదానిని గవర్నమెంటువారికి పంపవలెను. ఆ పుస్తకమును చూచి ప్రయోగింపబడదగిన దైర్యుడల సెలవియ్యబడును. లేనిచో సెలవియ్యబడదు. సెలవియ్యబడిన యపుడు నాటకమును ప్రయోగించుట గాని, ప్రయోగించుటకు ప్రయత్నించుట గాని, దండనార్హమగు చున్నది. ఒక నాటకులకే గాక, భజంత్రీలకీ ప్రేక్షకులకు నాటకపు నోటీసు ముద్రాపకులకు, నాటకము నోటీసులు పంచిపెట్టు వారికి నాటకశాలాధికారులకు గూడ దండన తప్పదు.

నాటకము ప్రయోగించినచో, నాటకములో వ్రాసినమాటలుతప్ప ప్రదర్శనలు ఇతరముల వదిలవలెను. ఇది యంతయు చూడ చూడ వివరముగా తోచుచున్నది. ఇదికల కట్టి కానమున్నట్లు కేటక లెఖనము, అచ్చొత్తింపబడిన నాటకములనుట యెట్లున్నను, అచ్చొత్తింపబడి ప్రకటింపబడిన నాటకముల కీసనము సేల ప్రయోగంపనైనో మాకు తెలియకున్నది. అచ్చొత్తి పబడి ప్రకటింపబడిన ప్రతిపుస్తకమును గూడ ముద్రాపకులు, ప్రకాశకులు, రిజిస్ట్రార్ కాఫ్ బుక్స్ నాటక నొకటా క్యాధికారికి పంపితిరవలెను. అట్లు పంపబడినపుస్తకములో నిర్దాష్ట్యమును, యము లేమైన నున్న వేమో చూచి యట్టి పుస్తకములను రచించినవారలపైను మెయ్యును, ముద్రాపక, ప్రకాశకుల విషయమై యును తగినచర్యతీసికొనుటకు విధి యేర్పడియున్నది. అట్టిపుస్తకములు రాజద్రోహపూరితము లైనయెడల చర్య తీసుకొనవచ్చును. అట్టి పుస్తకములు నీతివాద్యాములై యున్నయెడల చర్య తీసికొనవచ్చును. అవ్యవస్థ డబ్బి యభియోగములు వచ్చుటను మనము చూచుచునే యున్నాము. మేజిస్ట్రేట్ టబ్బి కేసులను విచారించి నిందితులను శిక్షించుచున్నాడు. సంవార్షముగు పుస్తకము లన్నియు భక్త్యాశ్రుప్రకారము దొరికినమువారు వశపఱచుకొని వానిని సరింపు చేయుచున్నాడు. ప్రచురింపబడుచున్న పత్రికలను, పుస్తకములను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి గుణదోషనిర్ణయములంజేసి శాస్త్రప్రకారము కృతసారించుటకు తగిన లాక్కాధికారులను సర్కారువారి చెప్పబడియే యున్నాడు. అట్టిలాక్కాధికారులు పుస్తకములను పరిశీలించి నిర్దాష్ట్యములు కానని పదిలి చేసిన తరువాత గూడ నీనాటకపుచట్టముప్రకారము అని నిర్దాష్ట్యము లని యెంపబడుట కవకాశము నిచ్చుటకు కారణం చేయియో మాకు తెలియకున్నది.

ఈ శాస్త్రప్రయోగము పూర్వోక్తమండల క్షయములలో నెట్లు పరిణమించినో ముందు ముందు తెలియగలదు.—గోదావరి పత్రిక.

దిలీముష్ లేహ్యము.

మా యూవాని వైద్యశాలయందు మేనానుచే జనించిన వ్యాధులకు నీ ఔషధము 262 మూలికలతో తయారుకాబడినది.

మేనా మనగా దేహ మంతటయు మత్స్యలు, నోష్పలు, తిమ్మిర్లు, అరికాలు ఆరిచేతులు, దురదలు, బలహీనము, అజీర్తి, గుండెదడ, భారము, కడుగు, ఎక్వాసు, కీళ్ళనొప్పులు, కఠినమంతయు లాగుట, శారీరకంధము, శుక్లకృష్ణము, పొండించి శారీరము తెల్లబడుట, జీర్ణించిన సెన, సవాయి మొదలయిన వ్యాధులుగా కఠినమం దుండు ఏ జబ్బునైనను పూటకు పావు తులము లగాయతు ఆరతులము మోతాయన నలుబదిదినములు నేలించిన రోగము నిర్మూలములయి పలుచబడి తీగవలె వెలికిబారి యిరుదియమును గట్టిపరచి, రోగికి యిరుదియపుష్టి గలిగి 48 గుభ్రమైన రక్తమును కలిగించుటయే గాక త్వరకనుక కళ్లు గలుగుజేయును. ఏ విధమైన మేహరణమైనను సువాయాసముగా గాల్గంటితో యీ ఔషధము నేలించినవారలకు వైచిత్త్య అననము లేకయే నివారణ మగును. పథ్యము: ఇచ్చానభ్యము.

గ్యారంటీ బాండు:-

మా వైద్యశాలయందు కడుగుగా యుండు ఔషధములు మా శ్రేష్ఠ ప్రకారము గుణములలో ఏ విధమైన లోప ముండినను రోగులు మా కిచ్చు కీజు తిరిగి ముద్రా యివ్వగలవారము.

రు 40 శేసు 1-కి రు 6-0-0.

వివరము: ది ఆయుర్వేద యునానీవైద్యశాల, డిజిగోడ్డు, కాకినాడ.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి సభ

ఈనెల 22 వ తేదీ సాయంత్రమున, 23 వ తేదీ ప్రా

ర్థమున రామచంద్రాపురములో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

యొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గము సమావేశమై చేసిన తీర్మానము.

సంఘాధ్యక్షుడు డ్రై. శ్రీ. గజనిల్లి రామచంద్రారావుగారు

అధ్యక్షత వహించిరి.

1. రాజమహేంద్రవరం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

యొక్క లేఖలను పరిశీలించి ఉపసంఘమువారు తయారు చేసి

పంపిన నివేదికనుగురించి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

వారు దఖలు పుచ్చుకొన ఆలోచించుచున్నారు. కావున ప్రస్తు

తము నిలుపు చేయడమైనది.

2. గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క లేఖ

లను, జడతాలు, గుమాస్తా యిచ్చిన సంజాయిషీని వెంటనే

పూర్తిచేసి తిరిగి సబ్ కమిటీవారి అభిప్రాయముతో నివేదిక

జూలై 8 వ తేదీలోగా పంప కోరడమైనది. శ్రీ మైలవరపు

సాంబశివరావుగారిని కూడ సబ్ కమిటీలో మెంబరుగా నియ

మించడమైనది.

3. గ. ఈ జిల్లాలో శ్రీ మమరాదాసుగారు రాజ

మహేంద్రవరమున్న, వీలైనయెడల కాకినాడమును కడద

పరిశ్రమ చూచుటకు వచ్చెడి యేర్పాటుచేయుదని ఆంధ్రరాష్ట్ర

జాతీయోపసంఘమునకు తీర్మానం పంపవలెను.

4. తుని, పితాపురం, వడ్డాపురం తాలూకాలలో కడద

బట్టలు తయారు చేయించుచున్న కాగ్గానాలను పరిశీలించి

సరియైన కడద తయారు చేయుచు వర్తకులపేర్లు యీసంఘ

మునకు యాకించి ఉపసంఘమువారు తేలియజేయ గోడమై

నది. శ్రీ గజనిల్లి రామచంద్రారావు గారు, శ్రీ మైలవరపు

సాంబశివరావుగారు శ్రీ బొమ్మగడ్డ మల్లపరాజుగారు.

[అంతట సభ ఆపబడి రెండవదినము ఉదయము 8 గం

టలకు గూడెను.]

3. ఈ జిల్లాలో తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు

ప్రతి గింజలు వెంటనే కొని ఆయా తాలూకా గ్రామములలో

యింటింటికీ దొడ్లలో వేయు నిమిత్తమున్న, పోలములలో

వేయు నిమిత్తమున్న సప్లయ చేయవలెను.

4. ఈ జిల్లాలో ప్రతి ఫిర్కాలోను ఒక ఖద్దరు కా

ర్ఖానా ఆయినను స్థాపించుచేయు ప్రయత్నములు చేయవలెనని

తా. కాంగ్రెసు సంఘములను యీ సంఘమువారు హెచ్చరించు

చున్నారు.

5. ఈ జిల్లాలో విస్తారము ఖద్దరు తయారై అమ్మకం

గాక నిలవగా నుండుటచేతనున్న సరకు విడుదల అయిన కొల

ది యింకా సరకు విస్తారము తయారుచేయుటకు అవకాశము

లుండుటచేతనున్న, ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘము వారిని

యీ జిల్లాలో రాజమహేంద్రవరములో కేంద్రఖద్దరు నిలయ

మును (సెంట్రల్ ఎంపోరియం) స్థాపించవలెనని యీ సంఘము

వారు కోరుచున్నారు.

6. తా. కాంగ్రెసు సంఘములు చేయవలసిన పనులు సరిగా

జరుగుటకు అవసరము వెంటదిన వేతనము పుచ్చుకొను ప్రచార

కులను నియమించుకొనవచ్చును.

7. గ. ఈ జిల్లాలో నిమ్మజాత్యుద్ధాణకొంకు (రాజ

మహేంద్రవరము నిమ్మజాత్యుద్ధాణ సంఘమువారు కొనిన

సొమ్ము గాక) రూ 1500 లు గ్రాంటుగా నియోజకవర్గమున దని

అం. రా. జా. సం. వారిని కోరడమైనది.

8. ఈ డిసెంబరు నెలఖర్చులోగా నిమ్మజాత్యుద్ధాణ

కొరకు రూ 2,000/- లు ఖర్చుకు తగిన విధానమును యీ

క్రొంది సబ్ కమిటీవారు తయారుచేసి 8 వ జూలై తేదీలోగా

కార్యదర్శకులకు పంప కోరడమైనది. ఆ విధానములో పంచము

లకు ప్రత్యేకముగా నేత సేర్పడుటకు ఒక పాతకాలకూడ ఉండే

లాగు ఏర్పాటు చేయవలెను.

9. ఈ జిల్లాలో జాతీయ విద్యాలయములను యీక్రింది

సబ్ కమిటీవారు పరిశీలించి వాటియొక్క ప్రస్తుత స్థితి గూర్చి

యూ వారికి గావలసిన ధనసహాయము గూర్చి, వారి అభి

వృద్ధి గూర్చియు, సలహాతో జూలై 8 వ తేదీలోగా నివేదిక

యీ సంఘమునకు పంప కోరడమైనది. శ్రీ. గ. రామచంద్ర

రావుగారు, శ్రీ జి. మల్లపరాజుగారు, శ్రీ మై. సాంబశివ

రావుగారు, శ్రీ గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావుగారు, శ్రీ

ములుగుట్ల పేరి వీక్షితులుగారు.

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ది 23-8-22 తేదీ శుక్రవారం 8 గంటలకు శ్రీ. చతు

గజనిల్లి రామచంద్రారావుగారు రిఫ్యూజీలతోపాటు గోదావరిజిల్లా

కాంగ్రెసుసంఘము రామచంద్రాపురములో సమావేశమై చేసిన

తీర్మానములు.

1. 18-5-22 తేదీని కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు గో.

జి. కాంగ్రెసు సంఘముయొక్కయు, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ

ముయొక్కయు విధులనుగురించి చేసిన 4-5 తీర్మానముల నా

మోదించడమైనది.

4 వ తీర్మానము

[గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము ముఖ్యముగా నీక్రింది

విషయములనుగురించి పనిచేయవలయును.

అ. నిమ్మజాత్యుద్ధాణ కొంకును అప్పకల్లతో దోప

నివారణ కొరకున్న యీ జిల్లాలో ఒక ప్రత్యేక సేవాసంఘ

మును ఏర్పాటుచేసి క్రమముగా పని చేయించుట.

ఆ. ఈ జిల్లాలో పంచాయితీకోర్టుల నిర్మాణముకొరకు

ఒక విధానమును తయారుచేసి అమలుగా పెట్టుటకు ఒక

స. ఘమును ఏర్పాటుచేయుట.

ఇ. ఈ జిల్లాలో జాతీయ విద్యాలయములకు గు. సల

హాయన్న సహాయములు యిచ్చుట, కొత్త జాతీయ విద్యా

లయములను స్థాపించుట.

ఈ. ఈ జిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము సరిగా చేయిం

చుట, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము పనులు, వాని జమాఖర్చు

తెఖలు తనిఖీచేయుట.

5 వ తీర్మానము.

ఈ జిల్లాలోని తా. కాంగ్రెసు సంఘములు ముఖ్యముగా నీ

క్రింది పనులను చేయవలయును.

4 వర్గ వ్యాపకము, మద్యపాన నిషేధ విషయమై ప్ర

బోధము గ్రామ ఫిర్కా కాంగ్రెసుసంఘముల స్థాపన వాటి

మై తేనెనీ, కలకు స్వరాజ్యనిధి వనాలు, తాలూకాలో కాంగ్రె

సు ప్రచారము]

2. 22-8-22 తేదీ ఉదయం కార్యనిర్వాహక వర్గము

వారు చేసిన 5 వ తీర్మానమును సవరణతో నామోది పంపెను.

ఆ యుపసంఘములందున్న సభ్యులు:—శ్రీ డాక్టరు

పాలకోడేటి గురమూర్తిగారు, శ్రీ భిమిడిపాటి సత్యనారా

యణగారు, శ్రీ నృశింహ దేవర సత్యనారాయణగారు, తల్లా

ప్రసాద ప్రభాకరయ్యగారు, గుమ్మడిదల వెంకట సుబ్బా

రావుగారు.

3. ఈ జిల్లాలో పంచాయితీకోర్టుల నిర్మాణముకొరకు

ఒక విధానమును తయారుచేసి జూలై నెలఖర్చులోగా పంప

మని యీక్రింది సబ్ కమిటీవారిని కోరడమైనది.

1. శ్రీ లక్ష్మణరాజు నువ్విరావుగారు, 2. శ్రీ వాడేపు

రామమూర్తిగారు (రాజోలు) 3. శ్రీ కూచిమంచి గవ్వరాజు

గారు - అచలాపురం - సమావేశకర్త.

4. గ. గత సంవత్సరం ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సం

ఘమువారు అచ్చువేయించి పంపించిన తిలకు స్వరాజ్యనిధి

రశీదు బుక్కులు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులు

ఎక్కడనుంచే ఆకర్షణకండి తిగి వెంటనే తెప్పించి గోదా

వరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కు పంపవలెను.

5. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి గత సంవత్సరం రశీదులు రద్దు

చేయడమైనది. వాటితో సొమ్ము కనూలుచేయుటగాని యిచ్చు

టగాని కూడదని తీర్మానించడమైనది. ఈ తీర్మానము ప్రతి

కలకు, తా. కాంగ్రెసు సంఘములకు, పుస్తకములు యిచ్చిన

యితర ప్రచారకులకు తెలియపరచి ఆవి వనూలుచేయుటకు

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శకులకు అధికారి మివ్వడ

మైనది.

3. ఈ సంవత్సరం తిలకు స్వరాజ్యనిధి వనాలునిమిత్తం

జి. కాంగ్రెసు వారు క్రిష్టికేటు ఫౌండేషన్ రశీదును అచ్చు

వేయించి అది తా. కాంగ్రెసు సంఘముకు పంపవలెను.

5 ఈ సంఘముయొక్క గత సంవత్సరం నివేదిక

జూలై నెలలో కాకినాడలో ముందు రాబోవు ఫిర్కాలో చర్చిం

చుటకు ప్రస్తుతము నిలుపు చేయడమైనది.

6 ఈ జిల్లాలో ఖద్దరు వ్యాపకమునుగురించి కార్య

నిర్వాహక వర్గమువారు యీలోజన ఉదయం చేసిన తీర్మా

నము - మో. పంపినది.

7. మనుసా 3. కార్యనిర్వాహక వర్గ భుక్తు హారు

కాని సభ్యులు తమ సభ్యత్వమును వదిలికొని నెలకొనబడుదురు

గాని అట్టి సభ్యులకు యితర సామాన్య సభ్యునితో పాటు కార్య

నిర్వాహక వర్గముకు ఎన్నుకొనబడుటకు అర్హులైనారు.

8. ప్రతి నెలలోను కార్యదర్శులు కార్యనిర్వాహక

వర్గ భుక్తులో గత నెల లెక్కలు చదివి వారి యామోదమును

పొందవలెను.

9. గోదావరి మండల మహాజనసభ ఆయాసంఘము

వారు వనూలుచేయు సొమ్ములోనుండి ఖర్చుపాటు సుగం

సొమ్ము గో. జి. కాంగ్రెసుసంఘము, మొ. తా. సంగం సొమ్ము

ఏ తాలూకాలో సభ జరుగునో అతాలూకా కాంగ్రెసు సం

ఘమునకున్న చెందవలెను.

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

మూర్తి సత్యాగ్రహములు

చెరసాల యనుభవములు

గత గురువారమునాడు తాత్కాలికగారి అధ్యక్షతక్రింద

పునహా నగరము నందలి తేమారెడ్డి మైదానములో నొక

బహిరంగసభ జరిగెను. ఇటీవల చెరసాలనుండి విడిచిపెట్టబడిన

మూర్తి సత్యాగ్రహముల కొందరు ఎగ్రవాదచెరసాల యధికారుల

క్రొవ్వమును గురించి విశేషముగా ప్రసంగించిరి. సంకల్పతో కూడ

మూర్తి వాలంటీర్లందరు ముఖ్యముగా ఆరంభము పనిచేయ నావా

పించబడిరి. కొందరు గులకబండ్లను లాగవలసి వచ్చెను. వృష

భము లీపని చేయటకు తగినది. మా న వ జ న్న మె త్తి

నూ రిట్టిస్తమైన పనిని చేయవలసి. వార్తలు, పోలీసులు కొరి

సంతి తొందరగ వీరు బండ్లను లాగనియెడల, వారు తమజుద్దు

కల్రలోను బెత్తిములతోను వీరిని కొట్టుచుందురు. వాలంటీర్లు

పేదతట్టలనుకూడ మోనువలెను. నూపరు పెండెంటు సరియైన

మయమునందు దేహముయొది బట్టలన్నిటిని విప్పివేయవలెను.

ఈక్రూరపుష్కలములను ఖండించుచు, ఇంకవిశేషము

వంది చెరసాలలకు వెళ్ళవలెనని ఒకతీర్మానము గావించబడి

నది. సత్యాగ్రహములకు చెరసాలలభీతిలేదు. గాని ప్రభుత్వము

వారు కఠినగలవారకు ప్రతివరు బోగట్టుకొనరాదని ఇట్టితీ

ర్మానము గావించబడినది. (నువారలూ)

రుషియా ధీమంతులనిధి

కలకత్తా, జూన్ 26.- కాంతినితేనమునండి సి. ఎఫ్.

ఆంధ్రవాన్ గారిట్లు తింతింపుచున్నారు. రుషియాధీమంతుల

పోషణార్థము రాజకూత్నిగారు 800 రూప్యములను విరాళము

నంపిరి. ఇంతవరకు కా. తినితేనమునకు కావారు కవిచంద్రుని

పేర 2500 రూప్యములు విరాళములు వచ్చినవి. విరాళములు

ప్రథమ పట్టిని కొలదికాలములోనే ప్రకటించెదము. ఇంతవరకు

ప్రజలు తోడ్పడెదమంటుట ఆకాభంగముగ నున్నది. విశ్వవిద్యా

లయము లన్నియు వరల గమావేశమైపుడు సహాయము రా

వచ్చునని ఆశించుచున్నాడను. తృణమో కణమో ఇచ్చినను

వందనపూర్వకముగ అనుకొనబడును.

క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు సవరణ

స్టేటు కవున్సిలు, ఇ. డి. కె. లెజిస్లేటివ్ ఎస్సెంబ్లీ వారిచే

నియమించబడిన జాయింటు సెల్టు కమిటీవారు 1883 సంవత్సరపు

క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్డును సవరణచేయు సందర్భమున 15

పార్గాయములు సమావేశమై చట్టమును పరిశీలించి 26 తేదీని

ఒక నివేదికమును సంతకమున జేరి. ముఖ్యవిషయములందు

నివేదిక ము ఏకభిప్రాయ సమన్వితమై యున్నది. జాతీ

భేదముల పిషయము ప్రత్యేక సంఘమువారు

విచారించుటచే ఆ విషయములను, వీరు చర్చించెదరు.

బర్మా ప్రాధ్యూసు కంపెనీ

వారికి కొంచెము మోప్పాగుగ లక్షరూప్యములు

లాభము వచ్చెనని ప్రకటించి ప్రజలు 12లక్షల రూప్యములవరకు

ఈకంపెనీకి పెట్టుబడి పెట్టుటకు కంపెనీవారు తప్పకత్కలను

జూపినసంగతినిబట్టి ఫిర్యాదు చేయుటకు. పోలీసువారు కం

పెనీ ప్రధాన కార్యాలయమును పరిశోధించి. ముఖ్యమగు

సభ్యులను పట్టుకొనిరి. ఇందులో పూర్వము హెడ్ క్వార్టర్స్ లుగ

నున్నవాడికడు గలడు. పుస్తకములను పరిశీలించుచుండ కం

పెనీఆస్తి 10 రూపాయలకు గోపుర నున్నట్లు తెలిసెది.

సరిహద్దు విచారణసంఘము

వారియెదుట అనేక కాగితపుతెరపున సిక్కులు భాయి

మాకోసింగుగారు సాక్ష్యమునిచ్చుచు 5 నెలల్పట్టలను కలుప

వలయుననిరి. కానుకభయందు 1/3 స్థానములు సిక్కులకు ప్రత్యే

కించవలె ననిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనమును సిక్కులకు అతినండి

సరిహద్దులదగ్గర కాపాడుటచే ఇట్లు చేయవలె ననిరి.

వైనికర్లములో అదనము నున్నానని నిశ్చయించు వైని

కోద్యోగము ఎన్నడు రిటైరుగావలసింది ప్రభుత్వమువారే ప్రక

టించెదరుగాన దానిగూర్చి ఆవైనికోద్యోగము విచారణజేయు

నవసరములేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇది లంఘనము

దేశీయ వార్తలు

ఇండియామంత్రి ప్రకటనము - శాసనసభ్యుల కాగ్రహముకలుగుట

టి. వి. శేషగిరియ్యరు శమనాదాసు ద్వారకదాసుగార్ల ప్రకటనలు

గుజరాతులో హిందూపత్రికా సంపాదకునకు శిక్ష

ఎ. ఆర్. జయకరుగారు న్యాయవాదవృత్తిని మరల నవలంబించుట.

దేశీయమహాజనసభాధ్యక్షత - పంజాబు రాష్ట్రీయసంఘమువారి సూచన

ఢిల్లీలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ - వి. జే. పటేలుగారు వెళ్లుట

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము - దేశసంచారము - తేదీలమకముల వివరము

పండిత గోపబంధుదాసుగారు మున్నగు ఉత్కలనామకులకు ముగ్గురికి శిక్ష - పోలీసుల అహంకృతి

ఒక కాశ్మీరదేశపుకన్య - అసహాయవాది కాని వానిని పెండ్లి చేసుకొన ననుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నెల్లూరులో రెలుపూరు వేంటిసుబ్బయ్యగారికి వారమురోజులు విడితైదు

సింధు దేశము.

హిందూపత్రికా సంపాదకుని కేసు.

18 నెలలు కఠినశిక్ష విధించుట.

సింధు హిందూపత్రికా సంపాదకుడు అసహాయవాదపత్రిక యగు హిందూపత్రిక యజమానులలో వారిరుగు మహారాజులలో కరా హాజుగారు కొంత కాలమునండి అప్పటికి సంపాదకుడుగా నుండిన, 26 వ తేదీ ఉదయము ఆయనను అరెస్టుచేసి, ఆరెక్ట్రే ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞములను బట్టి నందున ఆ నాచే 124 ఏ కింద ఆయనను కేసుచేసిరి. తక్షణమే జైల్లామేజిస్ట్రేటు ఆయనకు 18 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను. ఆయన ఏమియును వాదించలేదు. రెండుగంటలలో విచారణ అంతయును ముగిసినది. హిందూపత్రికాసంపాదకుని తిరుగుడు నలుగురు క్షింపబడిరి. ఇతడైన సంపాదకుడు.

వారిస్టరు జయకరుగారు

న్యాయవాద వృత్తిని

మరల నవలంబించుట

న్యాయవాదుల దస్తికతి

బొంబాయిలో బాబ్లరు ఎం. ఆర్. జయకరుగారు మరల న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించిరి. కేసు కాంగ్రెసు నెడి కించుటకు బుద్ధిపూర్వకముగ నిశ్చయించితిరి. న్యాయవాదుల కర్తవ్యమును దుస్థితియందుకుటచే నేరక న్యాయవాదులు వృత్తి మానవలెనను, కాంగ్రెసువిభాగమును సమర్థింపబల ను యెకరుగారు ప్రతికలకు వ్రాసిరి.

దేశీయమహాజనసభాధ్యక్షత

పంజాబు రాష్ట్రీయ సంఘము

కొండరి చేరులను నూచించుట

ఈ సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో గయలో జరుగు దేశీయమహాజనసభకు దివ్యక్షత కపించుటకు దేశబంధు చిత్త సంకల్పనాను, శ్రీగుణి సహో నీచేవి, అప్పగత్యాద్ధి, గాంధీయహమ్మల చేర్చును పంజాబు రాష్ట్రీయసంఘమువారు సన్మానమునువారికి నూచించిరి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

ఢిల్లీలో జరుగుట

వి. జే. పటేలుగారు సభకు వెళ్లుట

ఈ నెల 30 వ తేదీని ఢిల్లీలో జరుగు కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ నిమిత్తము వి. జే. పటేలుగారు 28 వ తేదీని బొంబాయి నుండి బయలుదేరి ఢిల్లీకి వెళ్లెను.

పండిత గోపబంధు దాసుగారు

కేసు విచారణశిక్ష

పోలీసుల అహంకృతి

చేతులకు సంకెళ్లువేసి త్రాళ్లతో బిడిపించుట ఉత్కల నామకుల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు పండిత గోపబంధుదాసు, కార్యదర్శి భాగీరథీ మహాపాత్రోగార్లకు 144 క్రింద నీయబడిన పుర్రాపుర వారు బదరకులో నల్ల ఫిర్యాదచేసి వారిపై 188 క్రిందతేదీన కేసు విచారణ బాలనూరులో జరిగినది. చెరి 50 రూపాయలు జుగ్గావా చెల్లించిపో చొయొక నెల విడితైదు చేయుట. వారిద్దరుక జుగ్గావా చెల్లించనందున 16వ తేదీనుండియు ఒక నెల విడితైదున భరించుచున్నారు.

మరియొక కేసు

గోపబంధుదాసు, భగీరథీ మహాపాత్రో, దాక్షరు అతల బెవారి అచార్యగర్లపై 17 (2) క్రి. అ. ఆప్ట క్రింద తేదీన కేసు విచారణ కలకులో 19 వ తేదీ మొదలు 21 వ తేదీరకు మాడరోజులు జరిగినది 50 చందకి సాక్షిసమములు కూడబడిన. 9 గురు పోలీసులును 5 గురు అసహాయవాదులును ఉద్దేశము మార్చిమే సాక్షిమిష్ట్రాక్షినివారి సాక్షి మను సరమని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఇరువులులోనికి రాకుండ 25 గురు సాయుధులగు పోలీసులచట కావలి యుండి. మొదటి రోజున ముద్దాయిలను చెరసాలనుండి కోర్టుకు పడిరింయే తీసికొని వెళ్లి. తక్కిన రెండురోజులను బడిపింపబడిరి. 24 వ తేదీని గోపబంధు దాసుగారు బాబ్లరులను నిచ్చిరి. తక్కిన వారిద్దరుక విచారణలో క్షింపమకొన మనిరి. మొదటి వారి కేర్లకిని చెరి రె.దేండ్లును అచార్యగారికి ఒకవత్సరమును విడితైదు చేయుట.

బాలనూరునుండి గోపబంధుదాసు, మహాపాత్రోగార్లను కటకము చెరసాలకు తీసుకొనిపోయినపుడు వారి కేర్లకిని తీసి చేతికి చేతికి లంకెగా అదడముల తగిలింది ఒకత్రామను వారిద్దరు కడుములకును కిక్కిరింపి పరమ పూజ్యులగు నీనాయకుల కేర్లకియు నవమానించుచు పోలీసులు చెరసాలనుండి రైలు స్టేషనుకు గోపొయిరి. వారిని రైలులో నెక్కించిన పిమ్మట వారియట్లును నెక్కుచుండి పోలీసులందరను అకట్టుకు విప్పలేదు. కటకము చెరసాలలో కనుపులు తిని నాలనిండి వెల్లుచున్నారు. ఎర్రబాలు ముతకబియ్యపు అన్నమును కలంబ-కల పులునును ఇచ్చిరి అతిండి కడక అజ్జిర చేసి వారపుడపు డాపసించుచున్నారు. కటకములో రైలుస్టేషను నుండి చెరసాలకు వాని పడిపించియే తీసికొనివెళ్లిరి. రైలులో చేరుటకు కిక్కిరింపటచే వారికాకాతి కొంచెమైన నిద్రపట్టలేదు. దేశహితార్థము దేశక్షేమార్థము క్షేమముల ననుభవించుచుండ దేశీయులైమి చేయుచున్నారే కిక్కిరించ కక్షింతురుగాని యిట్లువహముగ గొప్పనాయకులను నీయలకు మాంకికుల కన్నను కంకవ్వుముగ నవమానించుటచే ప్రభువ్రతిత్వ ప్రబలునా? (స్వరాజ్య)

ఆజ్ఞోల్లంఘనసమస్య

కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారి సంచారము

తేదీల మకముల వివరము

డాక్టరు అన్నాగిగారి ప్రకటనము

అజ్ఞోల్లంఘన దేశీయ మహాజనసభా స్థాయిసంఘసభ వారిచే నిర్ణయించబడినదిరిరి అజ్ఞోల్లంఘన సమస్యనుగూర్చి విచారణ చేయుటకు సంచారము చేయవలసిన యుపసంఘసభ్యులను అధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను. వారి సంచారమునకు నిర్ణయించబడిన తేదీల మకముల పట్టికను ప్రకటింపుటకు కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘాధ్యక్షుడాజ్ఞానోగెం.డినిగో మల మార్పుకలిగినచో జూలై నెల 1 వ తేదీని ఆచూకప్పు తెలుపబడును ఈ నెల 30 వ తేదీని ఉపసంఘసారంభసభ జరుగును.

జూను 30- ఢిల్లీలో ఉపసంఘమువారి ప్రారంభసమావేశము.

- జూలై 1-2 ఢిల్లీలో విచారణ
- 2-(19-36) ఢిల్లీనుండి బయలుదేరుట
- 3-(6-11) క్యాన్పూరు చేరుట
- 3- క్యాన్పూరులో విచారణ
- 3-(23-51) క్యాన్పూరు నడలుట
- 4-(5-40) అహమదాబాద్ చేరుట
- 4-6 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 6-21-35 అహమదాబాద్ నడలుట
- 7-(8 0) బిల్వలపూరు చేరుట
- 7-8 అహమదాబాద్లో విచారణ (చేరుట)
- 8-(15-0) నుండి మోటూరులో జరుగుట
- 8- సాయంత్రకి వాపురు చేరుట
- 9-10 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 10-(22-10) అహమదాబాద్ నడలుట

జూలై 11-(7-12) అజ్ఞోల్లంఘన చేరుట.

- 11 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 11-(23-38) అహమదాబాద్ నడలి అమ్మెగు నూరతుల మీదుగా అహమదాబాదుకు వెడలుట.
- 12-(8-15) అహమదాబాదు చేరుట
- 12-14 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 14-(21-40) అహమదాబాద్ నడలుట
- 15-(11-5) బొంబాయి (కోలాబా) చేరుట
- 15-16-17 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 18-(0-15) అహమదాబాద్ నడలుట
- 18-(6-22) పూనా చేరుట
- 18-19 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 20-(2-24) అహమదాబాద్ నడలుట
- 20(14-10) బీజపూరు చేరుట
- 21 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 21-(24-0) అహమదాబాద్ నడలుట
- 23-7-50 మదరాసు చేరుట
- 23-24-25 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 5-2-0 అహమదాబాద్ నడలుట
- 26-(5-51) ఈగోడు చేరుట
- 26-18-30 కల్లికోట
- 26-27 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 28-12-1 అహమదాబాద్ నడలుట

జూలై 28-(19-19) ఈగోడు నడలుట

- 29 (7-15 లే 8-15) చెన్నపురి చేరుట
- 29 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 29 (19 0) అహమదాబాద్ నడలుట (మెయిలులో)
- 30 (8 50) గుంటూరు చేరుట
- 31-31 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 31 (16-15) అహమదాబాద్ నడలుట
- 31 (17-40) బెజవాడ చేరుట

- ఆగస్టు 1-(4-40) అహమదాబాద్ నడలుట (మెయిలులో)
- 2-(3-32) పూరీ (జాన్పూరు) చేరుట
- 2 అహమదాబాద్లో విచారణ
- 2 (20-0) అహమదాబాద్ నడలుట
- 3-(10-10) హరారా కలకత్తా చేరుట
- 3-4-5 కలకత్తాలో విచారణ
- 5 (21-48) అహమదాబాద్ నడలుట
- 6-(13-8) డక్కాచేరు (గోలాండ్లో మీదుగా)
- 6-7 డక్కాలో విచారణ
- 8-(14-38) డక్కా నడలుట
- 9 (9-28) కల్లుట చేరుట
- 9-10 సెలవాటులో విచారణ
- 10-(16-45) అహమదాబాద్ నడలుట
- 12 (5-21) కలకత్తా చేరుట

నేను ప్రభుత్వసహాయకుని పెండ్లియాడను

విషపానముచేసి ప్రాణముల విడిచెదను

అసహాయవాది నే నరింతును.

నాభర్త కారాగృహమున కేగుటకై న సమ్మతించెదను

ఒక కాశ్మీర యువతిలేఖ

నేను కాశ్మీరదేశపు కన్యను. నావయసు 21 సం॥లు. నాతండ్రి నాబాల్యముననే చనిపోయెను. అది మొదలు నా జీవిత సోదరుడు నన్ను సరేరించుచున్నాడు. అతడు మొదట జమ్మునాగపూసమున నిక్కుర ఫాక్టరీలో నుద్యోగిగా నుండెను. అపని పోయి: పిమ్మట విదేశపువస్తువుల దుకాణము పెట్టెను. విదేశపువస్తువుల వ్యాపారమును మాని స్వదేశవస్తువుల క్రయము చేయుచు నేను పలుసార్లు చెప్పినను గూడ నా సోదరుడు వినలేదు. అతని మిత్రుడొకడు సంయుక్త రాష్ట్రములలో నొక విదేశీయుల కలత్త కాలయము నందు ద్యోగిగా నున్నాడు. అతనికి నన్నచ్చి వివాహముచేయుటకు నా సోదరుడు తలంచుచున్నాడు. మాతృదేశాభిమానమును మంటగలిపి పరదేశీయులకు బానిసయై యున్నవానికి నేను భార్యగుట కంగీకరింపను. నాభర్త అసహాయవాదియై దేశసేవ చేసి కారాగృహమున కేగిన నాకు సంతోషమే. నేను రాట్టుమునై నాలుగవదికి జీవనమును గడపెదను. దేశోహ మొనరించుటకలన లభించు నై క్యర్వము నాకు పొల్లియు నొసంగదు. కాన నాసోదరుని కోరికకైనను పెండ్లియాడగోరు ప్రభుత్వాభిమాని తల్లిదండ్రు నాతలంపును మానుకొనదగును. లేనిచో నేను విషముత్రాగి ఆత్మహత్య గావించుకొందును. కిరానీకోలా (స్వరాజ్య).

* * *

పంజాబులో శిక్షార పోలీసుదళము

ప్రత్యేక విచారణ

కాంగ్రెసువా రొకసంఘమును నియమించుట

పంజాబులో ఏ ప్రదేశములందు ప్రభుత్వమువారు పూర్వ నిత్య పోలీసుదళముల నుంచిగో ఆప్రదేశముల కేగి విచారణ చేయుటకు పంజాబు రాష్ట్రీయసంఘమువా రొక యువసంఘమును నియమించిరి. ఆఫలమున పూర్వనిత్య పోలీసుల నుంచుటకు న్యాయమగు కారణములు కలవా? ఆ పోలీసులు ప్రజల యెడల నేట్లు మెలగుచున్నారో అట్టి పోలీసుల కగు వ్యయముల నిమిత్తము ప్రజలనై విధింపబడిన పన్ను నియ్యకుండుట కేప్రాంతమువానికి న్యాయమగు నధికారముకలదు? అను విషయముల నీసంఘమువారు విచారించి తత్ఫలితమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునకు తెలుపవలెను.

* * *

ధరావతును కట్టు శక్తనును

రద్దుచేయుట.

అమృతబజారు, సర్వెంటు మహమ్మదీ సత్రికలు. ధరావతు సొమ్ము నిచ్చివేయు డని ప్రభుత్వమును కోరుట.

ముద్రాశాసనమునందలి ధరావతు శక్తనును రద్దుపరచి నందున తా మిదివరకు ధరావతు చేసిన మొత్తముల నిచ్చివేయు డని ఆమృతబజారు సర్వెంటు మహమ్మదీ పత్రికలవారు పటిష్ఠము నెట్టిరి. ఆసొమ్ము నిచ్చివేయుటకు 27వ తేదీని కాజధాని మేజిస్ట్రేటు నుచేర్చద్రవసాదుగా రుత్తరువు చేసెను. సర్వెంటు పత్రికవారు ధరావతుసొమ్ము 2000 రూపాయలు ఫిసికొనిరి.

రాష్ట్రద్రోహపు కేసు

కలకత్తాలో కాత్యాయనీ ముద్రాశాలలో "దేవగుడకు" "దేశమాతయజ్ఞ" అను కరపత్రికమును ముద్రించినందులకు ముద్రాపకుడు జగజీవనాథాచార్యు, కీపరు అరుణచంద్రగుప్తాచార్యులపై రాజ్యద్రోహపు కేసు చేయబడెను. జగజీవను ఘోషుగారు జూరీను నిచ్చిరి. రెండవముద్రాయని రిమాండులోనుంచి. జూలై 6 వ తేదీని విచారణ జరుగును. ఈ కేసుసందర్భమున పోలీసు వారు సరస్వతీగంధాలయమును ఒక భూజనగృహమును సోదాచూచిరి.

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

నియోజనము

వల్ల భాయిపటేలుగారి సభ్యత్వమునిగా నియోజించుట ఆహవాదాబాదులో 25 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రేమ భాయి హాలులో కల్ల భాయి పటేలుగారి అధ్యక్షతక్రింద దేశ క్రాయి తాలూకాసంఘ వార్షిక మహాసభ జరిగినది. గుజరాతు రాష్ట్రీయసంఘముకు 11 వ రిని నియోజించిరి. తాలూకా సంఘముకు కల్ల భాయి పటేలుగారి సభ్యత్వమునిగా నియోజించిరి. పటేలుగారు తమ తీర్మానముగా సభవారందరునుగూడ పటేలుగారి నైకకంఠ్యముగ వేగుకొని యెప్పించిరి.

* * *

తలుపురు వేంకటసుబ్బయ్యగారు- నెల్లూరు వారముగోజులు విడిచివేరు

మూడవసారి చెఱసాల కేగుట

నెల్లూరులో కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు తలుపురు వేంకట సుబ్బయ్యగారివై 188 కింద తేబడిన కేసువిచారణ గూడూరులో 27వ తేదీని జరిగినది. 50 రూపాయలు జూర్మానా యిచ్చునో వారముగోజులు విడిచివేరు చేయబడెను. ఆహన జూర్మానా నియ్యనైనను. గూడూరు చెఱసాలలో నున్నాడు. చెఱసాల కేగుట కిది మూడవసారి.

విజయనగరం ప్రచారకుల విడుదల

ముగ్గురిని విడుదలచేయుట

ఒక విలేఖరి

ఈపునఃండి శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమున కేగిన ప్రచారకులను ప్రభుత్వమువారు విడుదలచేసివారు. వారు జూలై 29 వతకు చెరసాలలో నుండవలసిన దని మొదట శిక్షవేసిరి కాని వారిని జూను 22 వ సాహసోద్యమము గంగిర కదలిచేసివారు. ఇందుకు కారణము మాత్రము దేశములకు తెలుపలేదు. శిక్షితులకును గూడ తెలుపలేదు. హైకోర్టువారు వీరి తాలూకు కేసులను పునర్విచారణచేసి, శిక్ష అన్యాయమనియు, విడుదలచేయవలె ననియు ఆజ్ఞాపించివారని వదంతిగలదు. అహింసాయంతములగు అన్ని కేసులను గూడ ఇట్లే హైకోర్టువారు రివైజుచేయుచున్నట్లు వినిపిడి. కాని ఒక కేసులో శిక్షింపబడిన శ్రీయుత గాడె బలరావుదాసు పంతులుగారిని విడుదలచేయకు పోవుట వింత, అంగ్లేయుల కదలి.

శ్రీయుతలు వైశ్యరత్న కడిమిసెట్టి రామమూర్తి, మండ సత్యనారాయణదాసు, రావిరాజు రామదాసుగార్లు 24 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు రైలును దిగిరి. తలుపురు మిత్రులు స్వాగత మిచ్చిరి. పుష్పమాలలను, కామకలను అర్పించిరి. మంగళార్థములతో స్వరాజ్య ఆశ్రమమునకు గొనిపోయిరి. పురవాసులు ఆహరిమతానందభరతు లయిరి. శ్రీయుత మల్లాకట్టల వెంకట రామమూర్తి పంతులుగారు కడలూరునందు విడుదలచేయబడిరి. వారు 26 వ తేదీ విజయనగరము వచ్చెదరు.

* * *

నెల్లూరు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు

మేజిస్ట్రేటు నోటీసు

స్వకీయ విలేఖరి

కోపూరు తాలూకా రామత్రింద తిరునాళ్ల సమయమున భజనలు జరుపుచు స్వరాజ్యోధి వమాలు చేయుచుండిన యన మర్రిద రామసుబ్బయ్య, నవులూరి మల్లవ్యాణం (అల్లూరు) మద్రాళి శ్రీరాములు, కామకోటకు కాధాకృష్ణయ్య (వార్ల మిపూరు) కొండతేటి సుబ్బారాయలు శెట్టి (కిలాఫత్ ప్రచారకుడు) గార్లకు 144 క్షేక్ కింద కోపూరు సబ్ మేజిస్ట్రేటు పుత్తరువు చేసెను. నదరు పుత్తరువునందు 7 దినములవరకు భజనలు చేయగూడ దనియు నోడలమీద నోటీసులు అంటించుటకడదనియు, మాటలాడ గూడ దనియు వ్రాసి యిచ్చుబడెను. ఇదిగాక యాపుత్తరువు అందరికిని తెలియటకు దం.హోరా వేయించిరి. శెట్టి తన పుత్తరువు నోటీసును అంటించిరి. వానిళ్ల గ్రామములో జరుగనుండు 'లింగ ప్రతిష్ఠ'కు నుమారు 40 వేల జనము కూడ నున్నారని విని కాబోలు అచ్చటికి కూడా కాంగ్రెసు వారు పోకుండా పుండవలెనని ముందుబాగిత పడి 7 గోజులు కాలముతో మేజిస్ట్రేటువారు పుత్తరువు యిచ్చివారు.

దేశపాండి కమిటీ

మహారాష్ట్ర న తిరువాదులకందరికి సమ్మతిమగు కా ర్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు దేశపాండి గంగాధారాపు గారిొక కమిటీని నియమించిరి. గతివాదులనుం గాకమిటి బాలయినగ రునందు సమావేశమై, ఈవిషయమును గురించి నిర్ణయముగ నర్పించెను. ఇది చాలచిట్కలతో గూడినవిషయము గాన వారీసరుగ్యున పరిష్కరింపబాలకపోయిరి. తాత్కాలికముగ ఆసభ చాలింపబడెను. అతిశ్రమముగ తిరిగి సమావేశమగును. ఈ చర్యల ఫలితముగ తత్కాల్య వనోద్యమల కున్నట్టి దుర్భిప్రాసములు నాశనమయ్యెను. పాక్షికులు తన ప్రతి పక్షులకు దురుద్దేశములున్నట్లు నిందించుటకు కమిటీవారు తి తీవ్రముగ నాక్షేపించిరి అందరు జాతీయవాదులు కాంగ్రెసును పత్యవలంబులు. కొందరు సమృక్ ద్రోహము, నిష్ఠనకారలనట న్యాయముగాడు. పగవించుం దశ్యంతాభిమానులనా రిట్లు పలుకుచుందురు. కాంగ్రెసు కాగ్యక్రమమునందలి నిర్వివాదాంశములను గురించి ఎవ్వరికి భేదాభిప్రాయ ముండకకకట లేదని తీర్మానించబడెను. ఇతర విషయములలోగూడ కమిటీ వారి సేవ ప్రశంసనీయును. దేశపాండిగారి ప్రహత్వములతో మహారాష్ట్రదేశము కృతజ్ఞతను కలిగియున్నది. (మహారాటూ)

హిమాలయపర్వతములం గున్న మహాస్నానశిఖరమగు ఎవ రెట్లు సగ్రమున కెత్తుకున్న యాత్రికులు ప్రాణనాయువు బుడ్డను నోటికి, ముక్కుకు తగిలించుకొని 26000 అడుగుల ఎత్తు నకు చేరి వ కాంచేసిరి. వీరిలో కొందరు 27000 అడుగుల ఎత్తు చేరిరి. బ్రూనుగారి ప్రాణనాయువు బుడ్డి ఒక కొండకు తగిలి పగిలి పోయెను. తిరిగి శీఘ్రములోనే బాగుచేయబడెను. వర్ష ఋతువు ప్రారంభించినక ముంజే నగ్రమును చేరుటకు మూడవ ప్రయత్నము జరుగును.

తిరువనంతపురం సర్వెంటు కఫ్ ఇండియా సంగమ భ్యుడు మాధవరావుగారు చులబారు సహాయధిని గూర్చి డి. బి. దొడ్డ రాఘవయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద యువసన్మించెను. తిరువాట్ కూరు మహారాజుగారు పురల వేయి మాత్యుల నొసగిరి. ఇంకను చందాలు కనూలు అగుచున్నవి చులబారుదేశము నంతకు మాధవరావుగారు సంచారము సల్పెదరు.

లిట్టక ప్రభువుగారికి సన్మానపత్రములను, లిట్టను ప్రభువు గారు పాట్నాపుర పాలకసంఘమును సుదర్శింప చనువెంచు సమయమున సమర్పించుటకు పురపాలకసంఘమువారు (కమిషనరులు) ఇదివఱలో నిశ్చయించుకొనిరి. అట్లు చేయగూడదని లేటు చేయుటకు తీర్మానించిరి. దీనికి కారణము కిరానీకాసన ప్రయోగమే.

జూలై 17 తేదీతో ఆంధ్రమగువా ములో డెంగాలు-14 బందిపోట్లూజరిగినవి తిప్పరాగోమాత్రము ఒక దొంగతనము జరిగినది. 24 పరగజాతల ఈ నేరములకురెండై నేరములుజరిగి: వి.బి. పూరులో రెండు నేరములును తక్కిన ఇంకొక 7 జిల్లాలలో 3 క నేరము జరిగినది.

కాలికట్టులో గూడ చులబారు సహాయధి నిమిత్తము ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఒకసంఘము ఏర్పడినది.

సర్ మోసానీ విల్సనుగారి పరణనుసందర్భమున జ్ఞాపకాన్ధము ప్రార్థనలు సల్పిరి.

సమీప ప్రాచ్యము

లండను, జూలై 28:- కామన్వెలయందు కమాండరు కెనల్ జర్న గారికి సెసిలు, హారమువచ్చువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇటీవల సామ్యునవై గ్రీకు నొక ఫిరంగిలు ప్రేల్పుటకుల పోగాటమున సంబంధము లేనివారి కెంతవచ్చును గలిగిపో డెంపకతనినదని ప్రభుత్వమువారు కాప్టాండినోపిలంకందలి తమ హైకోమిషనరును కోరిరిని వెలిపిరి.

ఇదివరకు మా సలు నిండు నివసించుచున్నట్టియు ప్రస్తుతము నావగోసిస్సునందున్నట్టియు తా ను తా ద్రాచే నిర్వహానస్థితియందున్నట్టియు 1000 అప్పీరియను క్రైస్తవులకును మెసపొటేమియా ప్రభుత్వము వారుగారి బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారుగారి పరిహారమునగి కానాడెదవాయని ఆగస్టు 1 గారు ప్రస్తించిరి.

మెసపొటేమియా యంతటి ప్రయత్నముల కను అప్పీరియను కోజాగతులస్థితికి బ్రిటిషువారు కొంతవరకు కా ధ్యులేయనియు ఇదివరకువారికి 20 లక్షల పవరనులను చెప్పిరిని రినియు నింకను వెచ్చించుట బ్రిటిషువారునికి భారముగ తుంజి: వినియు హారము వచ్చువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 28-వ తేది

బుధవారము

విచిత్రవర్తనము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, ఆస్ట్రేలియానుండి వచ్చి సగరమున నిచ్చిన యువన్యాసము, ఆదేశపు పత్రికలలో గనపించును. శాస్త్రిగారి యువన్యాసధోరణి విచిత్రముగ నున్నది. భారతీయులకు హక్కులను సంపాదించు నిమిత్తము ఇంతదూరము నుండి శాస్త్రిగారు వెళియిండినపుడు, ఆ పని జూచుకొనక ఆనవసర, ఆశారవప్రసాదము గావించుట కవకాశ మేమిగలిగెనో తెలియదు. దేశీయుల యెదుట సహాయనిరాకరణపక్షమునాదని దూషించుటకన్న ఆసభ్యవర్తన మింకొకటుండబోదు. తమ పక్షమునా దేశమున సన్నగిల్లినందులకు శాస్త్రిగారికి చింతగనన్నచో, ఎదుటిపక్షమునాదని నమ్మించుట దేశముననే తగిన ఆంగీకరణము సలిపియుండ నలసివది. అందుకు మారుగ, విదేశములకు వెడలి అక్కడివారియెదుట, తోడిదేశీయులను నిందించుట, శాస్త్రిగారి శౌరవమునకు గాని, దేశశౌరవమునకు గాని ఏమాత్రము తగియుండదు. శాస్త్రిగారికి భైరవుకపద్ధతులయందొకను నమ్మకము తొలగలేదు. ప్రజలలో చాలమంది కీకపద్ధతులు ప్రయోజనరహితము లని యనుభవపూర్వకముగ తెలిసివచ్చినవి. తమతో నేటిభవిష్యత్తువారు మంచిని గ్రహింపక చెడుగునే జూచెదరని, శాస్త్రిగారు నిందించుచున్నారు. భారతీయులు ఇరిటియందును వెలుపలను దుష్కరదశ సనభవించుచుండ, పరిస్థితులు చక్కగ నున్నవని సంతసించుట ఎట్టుగో దెలియకున్నది. ఈ పని శాస్త్రిగారికి సాధ్యమగును గాని, ఇతరులకు సాధ్యపడుటలేదు. అయినను ఈ విషయములను అధినివేశ రాజ్యములనాటికి పలుపుటకు ప్రసక్తి ఏమి గలిగెనో తెలియదు. ఇంటిగుట్టులను రట్టులను వెలుపలివానికి దెలుపుటకేనా శాస్త్రిగారింతదూరము వెడలినది? హిందూదేశమున నొక పక్షమువారుగలరట. వారికి ప్రజల కష్టనిష్ఠురములు మాత్రమే గోచరించునట. ప్రపంచమునం దెల్ల, ఈదేశమే చెడ్డదని దోచునట. ఇది చక్కబడుమార్గము లేదని దోచునట. దేశపరిస్థితులద్వారా సుఖపడుమార్గము వారికి దెలియదట. సహాయనిరాకరణోద్యమ ముద్ధవించిన పిమ్మట, ఇట్టి వారిసంఖ్య విశేషముగ హెచ్చెనట.

శాస్త్రిగారు వెనుకటిస్థితిని మరచినటుల దోచినది. కష్టములను ప్రోగుచేసి అధికారులెదుట మొరలిడినవారు నిరాకరణవాదులుగారు. ఇప్పుటి మితవాదులగు ప్రాతకాంగ్రెసునాయకులు ఆకష్టముగలదని, ఈకష్టముగలదని తీర్మానములజేయుచు, ఎప్పుటికప్పుడు తమఅసమ్యక్తిని ప్రభుత్వమునకుదెలుపుచుండిరి. పరిపాలనపు లోపములను, ఆనవరతము వెదకుచుండిరి. కాని ఇట్టిపద్ధతినలన లాభములేదని, మితవాదులు సయితము పిమ్మట గ్రహించిరి. స్వరాజ్య సిద్ధివలననే, ప్రజాభీష్టము నెఱవేరునని, ఎల్లరును అంగీకరించిన విషయమే. స్వరాజ్యసిద్ధితై యాచన పద్ధతి ననలంబించి లాభములేదని, జాతీయవాదులు గ్రహించి దేశపు కోర్కె లీడరులకు దార్జన్యరహిత సహాయనిరాకరణపద్ధతి నవలంబించిరి.

స్వతంత్రీ నుపయోగించి, తమ లక్ష్యమును చేరుటకు వీరు నిశ్చయించిరి. మితవాదుల కింకను ప్రజల సామర్థ్యముపై విశ్వాసములేక, వెనుకటి యాచన మార్గములనే ఇంకను నవలంబించుచున్నారు. నిరాకరణవాదులు, కష్టములను ప్రోగుచేయుటలేదు. స్వరాజ్యము సిద్ధించిన, అన్ని కష్టములును తొలగునని వారు భావించుచు, తమ విప్లవకర్మమును స్వతంత్రముగ నిర్వహించుచున్నారు. అంతయే గాని శాస్త్రిగారు దలచినటుల, ఎప్పుడును చెడుగునే సృష్టించుచు లోలోపల కుందుచుండలేదు. స్వాతంత్ర్యవాంఛయందు దోషమేమిగలదు? స్వరాజ్యము నభిలషించుటయందు ఆపహజమేమి గలదు? స్వరాజ్యవాంఛయెదుట, స్వల్పపుకోర్కెలను సంకుచితాశయములును తొలగిపోవుటలేదా? జాతీయవాదుల కోర్కెలు కడువిశాలమయినవి తమ యుద్దేశములను వారు స్పష్టముగ వెల్లబెచ్చుచున్నారు గాని మరుగుపరచుటలేదు. తమ యుద్దేశములను ఖండితముగ దెలుపక, ప్రజలకు సంభవించే కష్టములజూచి తత్తరముజేయుచు, ఏ తీరున నయినను ఉపశాంతి గలిగింపవలెనని కోరెడివారు మితవాదులే. ఏకష్టము సంభవించినను, తమ స్థానమున కెక్కడ భంగము వాటిల్లినో యని భయపడెడివారును వీరే.

అంతయేగాని, జాతీయవాదు లటుల తత్తరపాటు జెందుటలేదు. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము మారిన గాని, ప్రజల కోర్కెలు నెఱవేరవని వారికి దృఢముగ దెలియును. స్వల్పలాభములగని వారు ఉప్పొగుటలేదు. కష్టములు సంభవించిన, వారు గోరంతలు కొండంతలుజేయక వానిని ఓరిమితో భరించుచున్నారు. నిరాకరణవాదులు దేశమునకు తీరిని నష్టము గలిగించుచున్నారనియు, మంచివారు నిదురబోవుచుండగ వీరు రాత్రింబవలు పాటుపడుచు చెరుపుజేయుచున్నారనియు, అందుచే ప్రజలు ఆశాభంగులై చెడుగునుమాత్రమే వీక్షించుచున్నారనియు, శాస్త్రిగారు బలికిరి. దుష్టులగు నిరాకరణవాదులు రాత్రింబవలు చెరుపుచేయుచుండ, శాస్త్రిగారిబోలు మంచివారు నిదురింపనేలనో తెలియకున్నది. వారికింకను చురుకుగలుగుకుండుట కేమి కారణమో తెలియదు. నిరాకరణవాదులు లింతటి చెరుపుజేయుచుండ, శాస్త్రిగారునను యుద్ధభూమిలోనిది చెడుగు నేల ప్రతిఘటింపలేదు? ముఖ్యముగ నీ కార్యమునువదలి పరదేశములకేల వెడలవలెను? పోనీ, తమపక్షమువారి నయినను, శాస్త్రిగారు మేల్కొలుపుపజాలక బోయిరా? ఆదేశక మద్దెల యోడనునటుల, ఇక్కడ నేమియుజేయజాలక పరదేశీయులయెదుట ప్రజలను నిందించిన నేమిప్రయోజనము? హెచ్చుధరలు, పన్నులభారము, అధినివేశ రాజ్య భారతీయుల కష్టములు, మొదలగువిషయములు ప్రజల నాశాభంగుల జేసెనట. ప్రజల నాశాపూరితుల జేయుటకు శాస్త్రిగారు గనుబడిచేసి విశేషములెవ్వయో తెలియకున్నది. నైతిక ఆధ్యాత్మిక రంగములలో బడియుండక, నిరాకరణోద్యమము రాజకీయ విషయముల నాక్రమించినందులకు శాస్త్రిగారింతయు వగచుచున్నారు. రాజకీయ విషయములకును నైతిక ఆధ్యాత్మిక విషయములకును సంబంధము లేదు గాబోలును. ఇట్టివిభాగము నిదివరకుచేయుట చేతనే, రాజకీయవ్యవహారము లింతటిదుస్థితికి వచ్చినవి. నైతిక ఆధ్యాత్మిక సూత్రముల ననుసరించి రాజకీయ నిషయములుగూడ నడచుచుండవలెనని, పాశ్చాత్యదేశములందు సయితము గ్రహింపబడుచున్నను, శాస్త్రిగారింకను వీనినన్నిటిని వేర్వేరు గదులలో బెట్టి విగింపవలెనని బోధించుచున్నారు.

శాస్త్రిగారు నిరాకరణోద్యమపు చెడుగులను ఆస్ట్రేలియావాసులకు తేటపరిచిరి. ఇందులకు వారెంతయు సంతసించియుండురు. వారికి కావలసి నవి ఇట్టి యువన్యాసములేగద. శాస్త్రిగారి విన్నపము సభ్యులలో జాలిబుట్టించెనో నవ్వ కలుగజేసెనో తెలియదు. తమ ప్రార్థనల నంగీకరించునడల, ఆస్ట్రేలియాకు కష్ట మేమియు గలుగదనియు, ఇది కడుసులభవిషయ మనియు శాస్త్రిగారు విన్నవించిరి. లేనియెడల, చెడుగునే గుర్తించెడి పక్షము హిందూదేశమున బెరిగి ఆశాపూరితు లగువారికి చోటులేకుండ జేయునట. అందుచే తమ మొరనాలకించి తమకు లోడ్వడి సామ్రాజ్యమును రక్షింపవలయునని శాస్త్రిగారు సభ్యులను వేడుకొనిరి. తమకోర్కెలను వారు చెల్లించుచో, తాము హిందూదేశమునకు తిరిగి వచ్చి, ప్రజల యభిప్రాయములు తప్పనియు, ఆస్ట్రేలియావారుపరమయోగ్యులనియు, చెప్పుటకు వీలగునని, శాస్త్రిగారు బ్రతిమాలిరి. శాస్త్రిగారు దీనాలాపములు ఎట్టివారి కయినను జాలని పురికొల్పుచున్నవి. కాని, వీనియాలమున, దేశీయుల శౌరవము గాని, శాస్త్రిగారి శౌరవముగాని నృసి జెందబోదు. హిందూదేశమునందు అన్నిజాతుల వారిని భారతీయులతో బాటుహక్కులుగలవనియు, విదేశీయులకు కొందరకు భారతీయులకన్నీను ఎక్కుడు హక్కులుగలవనియు, ఇంతటి యాదార్యమును భారతవర్షము గనుబడిచుచుండ, ఆస్ట్రేలియా ప్రజలు భారతీయులపట్ల వేరువిధముగ ప్రవర్తించుట భావ్యముగాదనియు, శాస్త్రిగారు నుడివీరి గాని, సభ్యుల కీ సంగతి హాస్యాస్పదముగ దోచియుండవచ్చును. హిందూదేశమునకు స్వతంత్రాధికారము లేనపుడు, భారతీయులకు లేనిహక్కులు విదేశీయులకుండుట వింతగాదు. ఇట్టిస్థితి భారతీయుల యాదార్యమును సూచింపదు. వారి యాదార్యము నకుగాని, కాశిన్యమునకుగాని అవకాశ మేమిగలదు? అధికారు లెట్టి ఏర్పాటులజేసిన అట్టి ఏర్పాటులే కొనసాగుచుండును. ఆస్ట్రేలియా వాసులకు ఆస్ట్రేలియాలో నెట్టి యధికారము గలదో, భారతీయులకును భారతవర్షమునం దట్టి యధికారము సృక్రమించిన పిదప, వారి యాదార్యమును గాని కాశిన్యమును గాని పరీక్షింపవచ్చును. అందుచే, దేశము ముందుగ స్వతంత్రమును సంపాదించవలయును. శాస్త్రిగారికి, ప్రస్తుత హిందూదేశస్థితి స్వగతుల్యముగ గనపించవచ్చును. దీనినిజూచి యానందింపలేనివారు పరమమూఢులుగ వారికి గనపించవచ్చును. అంతమాత్రముచే, భారతీయుల దృక్పథము మారిపోవదు. వారి యనుభవములు వాకిదెలియును. ఈవిషయమునుగూర్చి ఇతరులు బోధింప నక్కరలేదు. ఆర్థిక, రాజకీయసిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించి, వారికి జ్ఞానోపదేశము గావించబనిలేదు. స్వరాజ్యవ్యక్తత, వారికి పరిస్ఫుటమయినది. నోరెండినపుడు, దాహమునిచ్చుటకుమారుగ, ఉపశాంతివాక్యముల నెన్ని జెప్పినను లాభముండదు. ఇటులనే, స్వరాజ్యస్పష్ట ప్రజల నావరించినపుడు, స్వరాజ్యసిద్ధివలననే నది తొలగిపోవును గాని, తెలుపుచు నలుపనియు, నలుపుచు తెలుపనియు భ్రమపెట్టినంతమాత్రమున తొలగిపోవునా? శాస్త్రిగారిబోటివా రేమి చెప్పినను, అధినివేశ రాజ్యములవా రేమి చెప్పినను, భారతీయులకు తమయక్కర, లేవియో తెలియును. అవి దీరనంతవరకు, భారతదేశము సంతృప్తిజెంద దనుట, నిశ్చయము.

మితవాదులు : వివేకోదయము

మితవాదులకు, నిజము గోచరించుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును. సంస్కరణముల భ్రమ దొలగిపోవుట, శుభచిహ్నము. జహ్నుదాసు ద్వారకదాసుగారు సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులు. బిసెంటుగారి యనుచర్యులు. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ప్రజల విముఖులు. సంస్కరణములకు పట్టుగొమ్మలు. సంస్కరణములవిషయమై ఇట్టివారి యభిప్రాయముగూడ మారిపోవుట జూడ, సంస్కరణములు ప్రయోజనరహితములని దెలుపుటకు వేరుసాక్ష్య మవసరములేదు. బొంబాయికానకలు పత్రిక ప్రతినిధితో సిమ్లాయందు ముచ్చటించుచు, విటరుటనుగారి ఉపన్యాసమవలన తమకు గలిగిన ఆశాభంగమును, ద్వారకదాసుగారు వెలిబుచ్చిరి. మిలిటరీ వ్యయ మధిమముగా దనుటయు, అది యంతయు ఆవసర మాయు, ద్వారకదాసుగారికి విరుద్ధముగ దోచెను. సివిలు సర్వీసువారిని గూర్చి విన్టరుటనుగారు జూపిన దరఖిమానము, ద్వారకదాసుగారి కాశ్చర్యము గలుగజేసినది. ప్రస్తుత సంస్కరణములందు వారికి నమ్మకము దొలగి పోయినది. ఇకమీదట ఒకరివలనను సంస్కరణ మేమి? ఇటీయో ప్రభుత్వమునందా బాధ్యతను వేటనే ప్రవేశపెట్టవలయునని, ద్వారకదాసుగారు గోరుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వము అవసరము గాంచెనని, ద్వారకదాసుగారికి గట్టి నమ్మకము గలదు. బ్రిటిషు మృత్యువర్గమునందు తమ కేమాత్రము నమ్మకము లేదనియు, వాగు తమ యధికారము నెటులయినను నిలుపుకొనుటకు హిందూదేశమును ఆటవస్తువుగ నుపయోగించెద రనియు, ద్వారకదాసుగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. హిందూదేశమునకు చేకూరినదని దెలిపిన వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యమును ప్రభుత్వకార్యదర్శి నానుమాత్రావశిష్టము గావించుచున్నారనియు, విటరుటనుగారి సమాధానములు అవహాసము లనియు, ద్వారకదాసుగారు స్పష్టపరచిరి. ద్వారకదాసుగారు గూడ తక్షణ స్వరాజ్యనాడు లయిరి. సంస్కరణముల ద్వారా స్వరాజ్యమును పొందుట గగనకుసుమ మని, వీరు గ్రహించిరి. కాని, స్వరాజ్యమును పొందు మార్గమేది? సక్రమా దోళమే. దీని యర్థ మేమియో తెలియకున్నది. మరయొక సామ్రాజ్యశాసనసభ్యుడు గూడ, ఈతరుననే బలికెను. ఇతడు శేషగిరి అయ్యగారు. శేషగిరి అయ్యగారు తమ యభిప్రాయములను ఆస్పసించుటకు వ్రెమ్మ ప్రతినిధికి దెలిపెను. విటరుటనుగారి ప్రసంగము, దేశము నందు నిరాశ గలుగజేసెనని, అయ్యగారి తలంపు. విటరుటనుగారి యభిప్రాయములు, బ్రిటిషు మృత్యుల యభిప్రాయములనే తెలిపియుండవలెను. త్వరలో మరల కొన్ని సంస్కరణములు చేకూరునని శాసనసభ్యుల శపథమిడిరి. తమ తీర్మానమును ప్రభుత్వకార్యదర్శి అములులోనికి దెచ్చునని భావించుచుండెరి. ఇట్టిలో ప్రస్తుత నిరంకుశవిధానమును మార్చుటకు వీలు లేదని విటరుటనుగారు బలుకుట, శేషగిరిఅయ్యరు ప్రభృతులకు పిడుగుపడినటు లుండెను. శాసనసభలద్వారా తా మేమియు మేలుజేయజాలమని, శేషగిరిఅయ్యరుగారు స్పష్టముగ దెలుపుచున్నారు. సంస్కరణములవలన, హిందూ దేశపు ఆర్థికస్థితి దుర్భరమగుచున్నది. సంస్కరణములవలన గలిగిన లాభమిది. దీనిని నివారించుటకు, శాసనసభ కధికారుల చేదిని, శేషగిరిఅయ్యరుగారి యుద్దేశము, శాసనసభ్యు లీవిషయమై సలహాల నీయగలరు. కాని తమ సలహాను ప్రభుత్వము రుపాటించెడి యవకాశము శేషగిరి అయ్యరుగారికి కనుపించుట లేదు. అధికారవర్గమువారు బ్రిటిషు

లాభనష్టముల నధికముగ పాటించుచు, భారతీయుల తేమమునుగూర్చి నిర్లక్ష్యము శాపుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భములందు, దేశమునందు ఒక్కటే పక్షముండుటకు సాధ్యపడుననియు, అదియే జాతీయ పక్షమనియు, ముప్పదియైదుకోట్ల ప్రజలు అసంతృప్తులై రాజకీయప్రభుత్వములై యున్నపుడు వారిని కరిపాలించుట అత్యంత కష్టమనియు, శేషగిరి అయ్యరుగారు ప్రభుత్వమువారికి ఖండితముగ దెలుపుచున్నారు. వెనుకటి రెండుసంవత్సరములలో సామ్రాజ్యశాసనసభవారు నలువదికోట్ల పన్నుల సంగీకరించిరి. ఇంకను పై నిక వ్యయమును తగ్గించుటకుమాత్రము, ప్రభుత్వకార్యదర్శి యంగీకరించుటలేదు. సంస్కరణ ప్రతికర్షకులగు సివిలు సర్వీసువారికి ఇదివరకే హెచ్చుపాకర్యము లనేకములుగలవు. అట్టివారికే ప్రభుత్వకార్యదర్శి గారు ఇంకను నధిక పాకర్యములను ప్రసాదించుటయు, లాంకుమైరు విన్నపములకు మరల తావిచ్చుటయు, కెనియాభారతీయుల విషయమై మానము వహించుటయు, శేషగిరిఅయ్యరుగారికి మిగుల నసభ్యముగ దోచుచున్నవి. రీషింగు ప్రభువు తాము ప్రపంచమునకు దెలిపినంతగాని, మితవాదులు తలచి సంతృప్తి మయినగాని, మేలుజేయలేక బోయిరిని, అయ్యరుగారి తలంపు. విన్టరుటనుగారు సూచించిన విధముననే కరిపాలనము ఇకముందను కొనసాగుచో, హిందూదేశము మరియొక విలైండు అగుననియు, అందుచే భారతీయులలో సమాధాన పడుటకుగల యవకాశముల నన్నిటిని ప్రోత్సహించువలదనియు, శేషగిరిఅయ్యరుగారు బ్రిటిషుప్రజలకు విన్నవించుచున్నారు. ఇరువురు మితవాద సింహము లీరీతిన బలుకుచుండ, శాస్త్రీగారు దేశము వెలుపల జేరి శ్రీరం నీతులు బోధించుటచే, ప్రయోజన మేమియులేదు మితవాదనాయకులు తుదకు జాతీయవాదులు చిరకాలముక్రిందట సూచించినవిషయములనే ఇప్పుడంగీరించుచున్నారు. ఇక నయినను, వీరు శాసనసభలభిమతము వదలి, జాతీయవాదులతో చేతుల గోపి స్వరాజ్యసిద్ధి నిమిత్తము పాటుపడెదరా, లేక కేవలము ఫలవిరహితమగు నసమ్మతి దెలుపుటతో సంతృప్తిజెందెదరా?

రేపల్లెమ్యునిసిపాలిటీ రద్దుగుట

1920 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 1 వ తేదిన నెలకొల్పబడిన రేపల్లె మ్యునిసిపాలిటీయందును, 1922 సంవత్సరము జూలై 1 వ తేదీనుండియు ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేసెనని ప్రకటించబడినది. రేపల్లెను మరల యూనియనుగ మార్చెనరు. ప్రజల కక్కరలేని మ్యునిసిపాలిటీయందును రెండు సంవత్సరములకు పిమ్మటనయినను రద్దుజేయుట కొంత మేలే చీరాలమాత్రము, ఇట్టియనుగహమునకేల పాత్రముగాక! రేపల్లె మ్యునిసిపాలిటీని రద్దుజేయుటకును, చీరాల మ్యునిసిపాలిటీని రద్దుజేయుటకుండుటకును, కారణము దురూహ్యము. చీరాల యీ విషయమై ఎక్కువ పట్టుదలచుజూపి, ఎక్కువ ఆదోళనము గావించియుండుటచే, నీతారతన్యము జూపబడెనని దెలుపుచో, పరిపాలనావిధానము ఏరీతిన నడుచుచున్నదో కనుగొనవచ్చును. ప్రజల దృఢవాంఛలను నెరవేర్చుట కది పూనుకొనుట లేదు. సంస్కరణములు, ప్రజలకష్టములను, తొలగించి, ప్రభుత్వములను సఫలపరుచుటకు మారుగ, వానిని నాశనమొనర్చుటకే తోడ్పడుచున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునందు, ప్రజలపరము చేయబడినటుల దెలిపి భాగమే, ప్రజలకష్టముల నివారణ పక్షమునందు, రెండవభాగమునుగూర్చి చెప్పువేల? సంస్కరణముల బాధ్యతను దేశమంతా కధికసంఖ్యాకులు వహించుకుంటుంటే, కడుదూరదృష్టి నేహపిరిని విశ

దమగుచున్నది. చిన్నసంస్కరణములు పెద్దసంస్కరణములకు శత్రువులను సూక్తిగలదు. అది నేటి సంస్కరణములకు బాగుగ వర్తించును. సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమునకు దోహద మొనగుటకు మారుగ ప్రతిబంధకములుగ పరిణమించుచున్నవి. నిరంకుశవిధానము అన్ని శాఖలను నడిపించుచున్నది. త్రాన్సుఫర్మశాఖలకును, రిజర్వుడుశాఖలకును పరిపాలనాపద్ధతియందు భేదము గనుపించదు. ప్రజాభీష్టము ననుసరించి పరిపాలనము జరుగనంతవరకు, దేశపరిస్థితులు విషమముగ నుండుట తశ్యము. ఒక చోట చీరాలసమస్య. వేరొకచోట మూవీసమస్య. ఇట్టి కష్టసమస్య లన్నియేని యుదయించుచుండును. స్వరాజ్యసిద్ధితోగాని, ఇట్టి దుస్థితి తొలగి పోవదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికొరకు, నిరంతరకృషి జరుపుటయే భారతీయుల ప్రధానకర్తవ్య మని కరతలామలక మయినది.

స్థానికవార్తలు

మద్రాసు శాసనసభ:—మద్రాసు శాసనసభమాడన సమావేశము ఫోర్టునెంటు జూర్జిక్విలు చేబరునందు ఆగస్టు 15వ తేదీ మంగళవారము ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశ మగునని ఫోర్టునెంటుజూర్జి నెంటులో ప్రకటించబడును. (ప్రచురణసంఘము)

చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల-వైద్యశాల:—జూలై 1 వ తేదీనుండియు చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల, వైద్యశాల వద్రాసు పురుషేటలోని హాసుకోడు నెం 41 గు వామునకు మార్చబడును. జూలై 8 వ తేదీనుండియు స్కూలు తరగతులు యథాప్రకారము ప్రారంభింపబడును.

రేపల్లెమ్యునిసిపాలిటీ రద్దుచేయుట (ప్రచురణసంఘము)

1920 సెప్టెంబరు 1 వతేదీని నిర్ణయపడిన రేపల్లె మ్యునిసిపాలిటీ యొక్క గ్రామముమదిరిగానే యుండి పట్టణాభివృద్ధి జెందకపోవుటచే స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఆమ్యునిసిపాలిటీని జూలై 1వతేదీనుండియు రద్దుచేసి యెత్తివేసిరి.

రేపల్లె మ్యునిసిపాలిటీ పోషించు వైద్య, విద్యాలయములు మున్నగువాని యధికారము రేపల్లెతాలూకా బోర్డువారు తీసికొనుటకు కోరబడిరి.

శ్రీలకు వైద్యపాఠశాల (ప్రభుత్వప్రకటనము)

క్రిందటి మార్చి నెల శాసనసభలో యీ సంవత్సరము ప్రారంభింపబోవు శ్రీల వైద్యపాఠశాలభివృద్ధిను 15 వేలరూపాయలవిరాళ మొసంగిరి.

పాఠశాలకు తగినభవనము దొరకకపోవుటచేతను, జూలైలో పాఠశాల ప్రారంభించు లోపల మెడికలుస్కూలు తగినటుల నొకభవనము సిద్ధము జేయుట సాధ్యము కాకపోవుటచేతను ప్రభుత్వమువారు జూలై 1923 వాకును పాఠశాలను ప్రారంభించుట కాపివేయతీర్మానించిరి. ఈసంవత్సరము వలయు భవననిర్మాణమునకు యేర్పాట్లు జేయబడుచున్నవి.

ఆవురు ఇండియావాణిజ్యసంఘమునకు జెందిన సర్ ఆలె గాండరు రాబర్టుగారు కీర్తి శేషులైరి. ఆయన మరణమునకు వగచుచు ఆయన ముగణగణములను కొనియాడుచు తాను సానుభూతిని దెలుపుచు సర్ హార్వర్డు బట్టరు గారు వైవాణిజ్యసంఘాభ్యుత్థానకు కింతినంపిరి. కీ శే! రాబర్టుగారి భార్య రాబర్టు సతిగారికిగూడ గవర్నరు సభవారి సానుభూతిని తనపానుభూతిని సర్ హార్వర్డు బట్టరుగారు తెలియజేసిరి.

పంజాబునరహద్దులను పంజాబుతో గలుపగూడదని మా. నవాబు జుస్ఫూర్ అలీఖాన్ గారు సరిహద్దునిచారణసంఘము వారియెదుట సాక్ష్యము నిచ్చిరి. బాబా వాగ్భాసింగు బోడిగారును, ఖాన్ సాహెబు మహ్మదు అమర్ఖాన్ గారును కలుపవలయుననిరి. అట్లు చేయుట చే సరిహద్దు ప్రజలు ఉత్తరము నుండి ఎకలై న దండెత్తి వచ్చిన పంజాబును కాపాడెదమనిరి.

ప్రభుత్వాభిమానులు గూడ మేల్కొనుట

సంస్కరణములు చాలవని వారు గ్రహించుట

ద్వం ద్వ ప రి పా ల న ము వి ఫ ల ము

టి. వి. శేషగిరియ్యరు యమునాదాసు ద్వారకదాసుగార్లు

ఇండియాదేశము నెడన విధింపబడిన శేషగిరియ్యరుగారు నడుపుట

భారతీయ రాజకీయజీవితమునందు, యిప్పుడు వెళ్తున్న ఉపసంఘముల దు సభ్యులుగా శిష్యులనున్నారు. క్రొత్త యిండియానుండి వింటర్లను ప్రభువు టిటిల్ పార్లమెంటు (ప్రజలసభ)లో నిచ్చిన యుపన్యాసము వారికందరికిని అసంతృప్తికరముగ నుండెను.

జమునాదాసు ద్వారకదాసుగారు

అధిక సంఖ్యసభ్యులను సామాజ్యకాసనభలో జాతియకముట్టు కార్యకర్తలను జమునాదాసుగారు వింటర్లను ప్రభువు భారతీయములను గూర్చియు, ముందు లభింప నున్న సంస్కరణములను గూర్చియు, భారతీయులను హెచ్చుగా ప్రభుత్వోద్యోగములకానియమించుటను గూర్చియు, వైవిధ్యమును గూర్చియు, ఇతర ప్రతిభతో తమ అసంతృప్తిని స్పష్టముగ తెల్పిరి.

జ. - మాటాగుగారు రాజీనామా నిచ్చినది మొదలు విజిటు ప్రభుత్వము వారిభావ మేమియును మూలదని వారు పలు సార్లు లాచెప్ప మున్ను నా వారి భావము మారినమాట విశ్వయముగాన క్రొత్త మంత్రిముట్టు నడుపుటలో నాశ్చర్యమేమియును లేదు. వింటర్లను ప్రభువు ప్రసంగమువలన నుపదేశకరముగ నుండినది. ఒకవంక అసహాయవాదులు శేషగిరియ్యరుని నిరంధిచిరి యింకను నిరంధించుచున్నారు. వేరొకవంక మాటాగుగారి రాజీనామా వలన నాంగ్ల దేశమున ప్రతికూలభావము చెలరేగినది. శేషు మన శేషమున కలిగిన తొందరల కన్నిటికి నాప్రతికూలభావమే కారణము.

ప్ర. - సామాజ్యసభను క్రొత్తమంత్రి అత్యధికముగ క్షాణించిననుగూడ మీ కసంతృప్తియే కలిగినా?

జ. - అతిదూరక కాసనభవారి పోకడను, అది మనః పూర్వకముగాదు. నాల్గవదివాట. ఏలనని కాసనభవారికోరికల నాతిడు పూర్తిగా నగౌరవించి నిరసించెను. వైవిధ్యమున నీదేశమున సభ్యముగ తగింపవలెనని కాసనభ్యు లేక గ్రీకుముగ తిర్యాగించియుండ వైవిధ్యమును హెచ్చుగాదనియు కానిని తగింప వీలులేదనియు నాతిడు నుడివెను. భారతీయులకు హెచ్చుగా ప్రభుత్వోద్యోగముల నొసంగవలెనని శేష కాసనభలో నుపపాదించియుంటిని. దానినిగూర్చి రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అభిప్రాయములను తెలియగోరి. శేషందుల కెదురుచూచుచున్నాను. వరల నావిషయము నుపపాదించుటకై నిశ్చయించుకొంటిని. మేము జాతిద్వేషమును నిరసన కలిగించునట్టి అకార్యము నొనరించితి మి యిండియా సహాయమంత్రి ముమ్మ నిందింపసాగెను. అతనినింద శేషమనశ్యము. భారతీయులగుటచేతనే ప్రభుత్వోద్యోగములను వారి కియ్యరాడను జాతినిషేధమును తొలగించుటకే నే నుపపాదించితిని నే నాసభలో నుడివియుంటిని. ఈ జాతిద్వేషము ప్రముఖుల కిట్టియేర్పాటులను చేయువా రే క్రొత్తవారు లగుదురుగాని మేము కాము.

ప్ర. - భారతీయులను హెచ్చుచుండి ప్రభుత్వోద్యోగములనుగా నియమించుదని మీరు కోరుటలో జాతిద్వేషమెంతమాత్రమును కారణము కాదందురా?

జ. - ఎంతమాత్రమును కారణముకాదు. దానిని తొలగించుటయే నా సంకల్పము. ఇప్పుడు క్రొత్తమంత్రి చేసిన ప్రసంగమునుబట్టియు నీవిలు సర్వీసు హాక్చుత్వోద్యోగముల శిష్యుల చువచ్చినపుడు రాజీనామా నియ్యనయ్యననియు నాతికి అంత జారిగా వెన్నను ఇయ్యబడు ననియు నాతిడు ప్రకటించుటను బట్టియు హాక్చుత్వ సీవిలు సర్వీసు యుద్యోగుల అవిధేయతను బలపరుచుటకే ఆతడు నిశ్చయించినట్లు కనబడుచున్నది. క్రొత్త సంస్కరణములు వచ్చినప్పటి నుండియు నీహాక్చుత్వోద్యోగముల కొందరు వానిపట్ల నవిధేయతను చూప నొందిరి. కొందరిని నే నెలయంటినగా సంస్కరణములను సరిగా నమలుజరుపవలెనని కోరువారుగూడ వారిలో నుండిరి గలరు.

ప్ర. - మరల సంస్కరణములు కావలెనని మీరు కోరిన కానినిగూర్చి అభిప్రాయ మేమి?

జ. - అసంగతి చేప్పబోవుచున్నాను. అవిషయమునగూడ క్రొత్తమంత్రి చాల తృప్తికారమొనరించెను. మేము దీనత్వముతో నందుల కొడంజడము. కాసనభలయందు మాకు కొంత

అసభము గలదు. మాకు విశేషముకనభికార మియ్యబడినను ప్రతియంశమునందును సంస్కరణములు అసంగ్రహముగ నే యున్నవని మేము భావించుచున్నాము.

ప్ర. - మీరేవిషయమున సంస్కారము కావలెనందురా?

జ. - శేష నాభావముల నిరసనకే తెలిపియున్నాను. ఇండియా ప్రభుత్వముగూడ కాసనభ కుత్తరవాది కావలెను. ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమువా రేమియును కల్పించుకొన గూడదు. ఏలయిన మాటాగుగారు రాజీనామా నిచ్చినది మొదలు ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమువారు సాధారణముగా ప్రతి విషయమునందును విచిత్రాభిప్రాయముగానే యున్నారు.

ప్ర. - గొప్పములమాట ఏమి?

జ. - కాకు నాశ్చర్యములలో ననుభవ మంతగాలేదు. కాని వంజాబు మంత్రిలుగ నాలాహాకికనలూలు మియను ఫజల్ హుస్సేనుగార్లద్వారా సరినాడులవిచారణసంఘము వారి యెదుట సాక్ష్యమునిచ్చుచు ద్వంద్వపరిపాలనముపట్ల నిరసనభావమునే చూపించియుండిరి. ఇతర రాష్ట్రముల మంత్రిుల అనుభవముగూడ నట్టిదేయని శేషు తెలంచెదను.

ప్ర. - ద్వంద్వపరిపాలనము విఫలమైనదందురా?

జ. - క్రొత్త ప్రభుత్వకాఖలు ఏకభుత్వమే అనుభావ మెచ్చుట లోపించినదో అచటెల్ల ద్వంద్వపరిపాలనము విఫలమైనది.

విజిటుమంత్రివర్గముపై సమ్మతియు వ్యతిరేకతయు

ప్ర. - ఇండియామంత్రి కార్యాలయమునాని కల్పించుకొనగూడదని మీ రేకారణమున తెలిపితి?

జ. - విజిటు మంత్రివర్గముపై మాకు నమ్మకము లేదు ఎవ్వడు భరణి యెదురుకు ఘనముగ నేన చేసెనో అతిరీతి మన గాజనీతిజ్ఞతతో నెప్పుడు విజిటు సామాజ్యమునకు సీరమగు పునాదుల నెప్పుడెనో అట్టి మాటాగుగారిని మంత్రివర్గమువారు కొంచెమైన యోచనలేకుండ నిమిషమాత్రమున మంత్రిత్వమునుండి తొలగించిరి. అట్టి మంత్రివర్గమువారు ఎట్టిసప్తము కలిగిననుసరే అధికారమును మాత్రము వదలక యీ ద్యౌతమునందు భరణియెదురుకు పణముగా నొడుటకు కొంచెమైన నెనుదీయరు.

ప్ర. - ఇండియామంత్రి కార్యాలయమువారి సంబంధము వలన మన దేశమున కెట్లు చెరుపు కలుగును?

జ. - వైవిధ్యమును గమనింపుడు. ఈ మితిమీరిన వ్యయమును ఇండియామంత్రి అజ్ఞవలననే ఇండియా ద్వార తనమువారు భరింపవలసి వచ్చినది. ప్రతిపన్నునగూర్చి వింటర్లనుప్రభువు చేప్పిన విషయముల నాలోచింపుడు. ఇండియాకు అధిక స్వాతంత్ర్యముగలదు గాన నిండియామంత్రి కల్పించుకొన గూడదని నిరుధు మాటాగుగారు స్పష్టముగా తెలిపియుండ నితడు దానినే అనుసరించుటలేదు. దానిని మార్చవలెనని యీప్రభువు చాల ప్రయత్నించినను ముందురాబోవు యిండియామంత్రియే లాంకమైనవారి విజ్ఞప్తినిగూర్చి ఆలోచించునని చివరకు తెలివెను.

ప్ర. - దానివలన వారిభావము మారినదని మీ రెట్లు కనిపెట్టితి?

జ. - సంకేత మే?

ప్ర. - భావము ఏమియును మారలేదని వింటర్లను ప్రభువు స్పష్టముగా తెలుపలేదా? జ. - ఆతని మాటలే అతని ప్రకటనను సత్యముగా దని వెల్లడించుచున్నది. కాసనభలలోను దేశమునందును న్యాయశాస్త్రానుగుణ్యముగా నాందోళనము ప్రబలముగా జరుగవలెను. మనదేశీయులలో కొంతమందికి న్యాయశాస్త్రానుగుణ్యముగా నాందోళనమునందు నమ్రకము బాతుగా తొలగిపోవుట మరియొక అవగతము. ఇటీవల కలిగిన దుర్ఘటముననుభవమునుబట్టి చూచినచో మనదేశమునకు న్యాయశాస్త్రానుగుణ్యముగా నాందోళనమొక్కటే ఆధారము.

ప్రభుత్వమువారు

మా॥ శేషగిరి అయ్యరుగారి తీవ్రమగు హెచ్చరిక

హైదరాబాద్ 27: - భారతదేశపు కాసనభవారు, అ.గా. టిటు కవున్సిలు, లెజిస్లేటివు అస్సెంబ్లీవారు నివాసముగ పర్యాలోచించి జేసిన తీర్మానములను శిష్య ప్రభుత్వమువారు ను, ఇండియా కార్యదర్శిగాను అతి తేలికక నిరసించుటచే అసభము నాటిల్లునని అసాసిపిటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధిలో ప్రస్తావించు కందామున మా॥ టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారు ప్రభుత్వమువారిని తీవ్రముగ హెచ్చరించిరి. శేషగిరి అయ్యరుగారు ఎన్నటిగా ప్రముఖులు. ప్రజాస్వామ్య పక్షము సభ్యుల పోషకులు నాయకులు. కామన్సువర్గలో వింటరుటక్ ప్రభువుగారు జేసిన ప్రసంగము మన ఆశలన్నిటిని అడుగుంటేనే దేశమునంతట ఆకాభంగమునని నిశ్చయించును ముంచెను వింటరుటక్ గారి ప్రసంగమును అతివాద పత్రిలును మిగిలిన పత్రికలును ఎట్లు నిష్కాపట్యముగ విమర్శించినో జూడును. వింటరుటక్ గారి ప్రసంగమును మాటాగుగారి ప్రసంగముతో పోల్చి రెండును ఎట్లు విచిత్రముగ నెన్ననో జూడును. మాటాగుగారి ప్రసంగము మన ఉద్వేగుచునును ఎంత ఉద్వేగుచునును నావరించియున్నను ప్రోత్సాహముకు నుదాకల్పించుచునే యుండెను. వింటరుటక్ గారు చెప్పించిన సమస్య బ్రిటిషు మంత్రి వర్గమువారి యభిప్రాయమును అంద జూచుకొని చేరుబడినది. వింటరుటక్ గారి యుపన్యాసమునగల వివిధాంశములను జూపి దానివలన ఎట్లు అసభ్యములు మెండుగ నుండునని. ఇంకను సంస్కరణములను ఎక్కడగ ప్రసాదించుటకు ఇండియాకు లెజిస్లేటివు అస్సెంబ్లీవారి కోర్కెలను పీలు ప్రభువుగారు అనుకూలభావముతో యోచించుచున్నారని సంస్కరణకాలం బతులు తెలుచుచుండిరి. సంస్కారకాలాబతులు అట్లు ఉద్విగ్లాహమున్న సమయమున ప్రస్తుత ధానమునే కొంతకాలము సాగించెదమని వింటరుటకుగారు దెలిపిన వెంటనే పిడుగుబడి నట్లయెను. ఈ ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానము సాగు సంస్కరణములు ప్రసాదించబడినవన్న మాటగాని ప్రభుత్వమువారి (బ్యూరాక్రసీ) దృక్పథములో మార్పెదము లేకుండుటచే దేశమునకు తామెట్టి యపకారమును జేసులేకుండుటచే సంస్కరణకాలంబతులు మోసపోతుమనుకొనుచున్నారు. సంస్కరణముల వలన ఒక్కలాభముమాత్రము గల్గెనని తెప్పించు సంస్కరణముల భర్తమానుని ప్రజలలో రాచకీయు ప్రబోధము ఏర్పడినది. ఈ సంస్కరణములు భారతదేశమునకు పూర్వముకంటె ఎక్కువ అధిక దుస్థితిని దెచ్చిబెట్టిరి. ఇప్పుడు అపామైనది. దీనికి కారణమును చేరుగ అన్వేషించ వలెను. ఇండికి గల్గినటుల కానించుచునేయున్నది. దేశములోనున్న అధిక సంఖ్యలో మన దేశమున కుపయోగించునటుల జేయుటకు లెజిస్లేటివు అసంబ్ధికి ఎట్టి యధికారములేదు. ఒకచేర యధికార మేమియున్నా అది సలహానిచ్చుటకే. ఎన్నట్లీసభ్యులు తాము మొదలుపెట్టగా ప్రవేశించినపుడు తమ సలహాను ప్రభుత్వమువారు సాధారణముగ ఆచరణలో బెట్టెదరని తెలంచిరి. కాని ఇటీవల గడించిన యనుభవమువలన సామ్య గావలసిన అందులకు ఓటు నిచ్చుట కప్ప మరెతర అధికారములేదు. ఓటునిచ్చినను ఆ సామ్యము ఎన్నట్లీ వారు జెప్పినటుల వినియోగింతురను నమ్మకములేదు. ఈ ప్రస్తుత చిక్కులను నివారణజేయుటకు సంవిధానముతమగు మార్గములు రెండేలవు. సాధ్యమైనంత త్వరలో సంస్కరణ అధిక స్వాతంత్ర్యము నీయవలెను. లేకున్న ఈమధ్య కాలములో ఎక్కడో సక్కుకుగదప్పసర్వసామాన్యముగ కాసనభలయందు ప్రజాప్రతినిధులుగనుండి తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు నెడచెవిని బెట్టకమన్నించవలయును. ప్రభుత్వమువారి టిటు ప్రస్తావించుటకు గారణముభారతదేశపు లాభములకంటె బ్రిటిష్లాభములనే ముఖ్యముగ తెంచిచూడవలయును. నిజముగ భారతీయులు తమ భృగవోములను స్వయముగ చక్కబెట్టుకొనవలయు నను ఉద్దేశమున్న ఒకచేర భారతీయు లట్లు జేయుటానుకొన్నపుడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి స్వలాభములకు అపామము గల్గినను సహించి భరించుట రాదనితి. ఏలన భారతీయులు తమ లాభములను కాపాడుకొనుటకు జేయు ప్రయత్నమును బ్రిటిషువారికి నప్తముగ నుండకమానదు. ఈ రెండు విధానములలో నొకదానినైనను ప్రభుత్వమువారు ఆచలంబించ వలెన ఇకముందు ఇండియాలో ఒకరేయుండురు. అది జాతీయవాదులే. అట్లగుచో రాచకీయప్రబోధము గల్గినట్టియు అసంతృప్తి చే విలపించు రెర కోట్లభారతీయులను పాలించుట బ్రిటిషువారికి ఉపాధించ లేనికష్టమును గలిగించును. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిజముగ దైవమును జూచి భారతీయుల లాభమునకై పాటుబడ దలంచిరేని ఈ ప్రస్తుతావకాశమును జూరదినవక పనిజేయవలెను. గతరెండు సంవత్సరములనుండి అధిక పక్షముల విషయమై ఎన్నట్లీవారు జేసిన పనిని నూచించిరి. ఆ కాలములో విధింపబడిన 40 కోట్ల రూప్యముల అదనపుపన్నును నూడదని పోలితి. ప్రభుత్వమువారు తమ కార్యనిర్వాహక అధికారికిత్యా 10 శేడలోగూడ మొత్తముగ ఇంతపన్నును తీర్చానించలేదు. ఎన్నట్లీవా రీవన్నకు అంగీకరిం

విదేశీ వార్తలు.

విదేశీ వార్తలు.

పార్లమెంటున దు చర్చ

చర్చిల్లగారి ప్రసంగము

లండన్, జూన్ 26:—అయిదవ యెడల ప్రభుత్వము వారసలచి చు విధానమును, 1801 వా రున్నపు యందు, చర్చిల్లగారు ప్రసంగించుచు నట్లు నుడివరి. విదేశీయ యెడల ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిన విధానముగా నింతియోకు తెందు సముఖ పూర్తియాయెను. మాత్రము ప్రారంభించిన పీనింగియు సంప్రదించు మాన్వలెనును. సాధియెడలకై ఆచరణ ప్రణాళిపాఠమును గమనించుకును, సక్రమ పాఠాలకు యత్ని చుట ను విదేశీయకు ఆన కాము లిరువడెను ప్రజాస్వామ్య పటాలములముగ్ధులు, దక్షిణ ప్రభుత్వముయొ గ్ధులు నిట్టికి అన్వరు లాంఛనం దే తమ బల మొన బడెను. అన్వ, స్వతంత్రము కొలది కాలము కందె 50,000 వైసకును, సమస్త ఆయి ధరికరముల తోడను సన్నద్ధ మొచ్చెను.

అన్వరనందు రందు ప్రజాస్వామ్యపటాలముల నుండు యే బెల్గాన్లు ఘోషావర్తలకు కరణము. తాత్కాలిక చిరి. అట్ల గీకరించుటకు కారణము ప్రభుత్వమువారు ఎన్నెల్ల వారికింపును చెవిబెట్టి ఆచరణము జేసినను ఉద్దేశ్యమే. దీనిని వ్యవహారముల నొక్కచోట ను ఉద్దేశ్యముతో నుడ అగీకరి తరి ప్రభుత్వమువారు ధర్మముల నొగింపటకు ఎన్నెల్ల వారి సామ్యువిషయమై తనట్లు నిర్ణయము ఉద్దేశ్యము ముందే సైన్ భిక్షుని గ్ధి గలకలకచ్చిల్ల వైయు కింద వల యనని గోరన ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్నది.

వైసిక గ్ధులుయొక్క పెద్ద మొత్తము క్గించబడునని ఎన్నెల్ల వారు ననుకొనిరి. అట్లునతో పోలి, కా ఇంచితపు కమిటీవారు వైసిక గ్ధులకును క్గించుటకు పీనులేదని వింటురు టన్ గారు జెప్పట చాల ప్రమాదకరము. ఇదిగ కపుడే మాంటా గుగా చే ఇ పీనుల న్నగ్ధులు తిగినంత సమానము చేయబడె ను ఇంకను సదుపాయము కలు జేయబూనట భాగ్యు అన్వాయము. సంస్కరణ విషయముల ర రతి జేయునకు న్నము కలుగుటల స్పష్టి పరప య్నంచుట నాకగ్ధము అగుటలేదు. అట్లే న్నము మో తెలియదు.

లంకామైదు వర్తకులకు అనుకూల ప్రత్యక్షరము

లంకామైదు వర్తకుల విన్నపమున అనుకూలముగా యోచించెదమని వింటురుటన్ గారు అభయమొనగుటచే భారతీయులందఱును కక్షితులైరి. కోపము రాఁమానదు. వింటురుటన్ గారు మాంటాగు కారిమార్గమును బట్టిన ఎంతయు మంజుముగ మండెడిది. భౌగోళియులు స్వగమగ ఇ గ్ధులు వారి ఉత్తర పుతో సంబంధములేదే తమకు పన్నును విధించు ధికారము గలదని మాంటాగు కారి జెప్పటము వైస్యము నిర్మాగమాట ముగ వింటురుటన్ గారు జెప్ప యుండవలసిది.

కెరెనా భారతీయులు

కెరెనా భారతీయుల స్థితినిగూర్చి ఏమియు పలుక జుండుటయు వారి తొపున ఎట్టి ప్రతిబంధము చేయకుండుట యు వింటురుటన్ గారి ఇంకొక లోము.

రీడింగు ప్రభుత్వ

ప్రపంచమునందంతటను తానుచాటిన దానిని నిమిత్తవా యు ఆకించినదానిగాని రీడింగు ప్రభుత్వ చేతులేకపోయెను. దీని కాణము మాంటాగు కారు వెదలిపోవుటచే క్రొత్త వచ్చిన ఇండియా కార్యదర్శిగారి నిర్బంధము కొంతకరకు అయియ్యుడి.

ముగింపు

వింటురుటన్ గారి యుగన్వాయములో తెలప బడినటుల పరిష్కారమును అచరణలో బెట్టిన స ధాన కేత్రలకు ము ప్పువాటిల్లును. ప్రభుత్వమువారిని ప్రజలకు వరి త ద్వేయము ఎ త్కువలెను. ఇదిగ కపుడే భౌగోళియులు అసంగ్ధిపులైం బిటిషు కాన్వయము నందు వి కాన్వయము పో యిడి. ఇంకొక వి కాన్వయము దేశము గ భారత దేశము కాలదు. అట్టి వ్యవహారము కటస్థించిన తన్వప్రజాజ నితయేగాని వేకటి, కారణము గాదని బిటిషు రాజనీతికేత్ర లు ప్రహించనను. సంస్కరణములు ఇండియాలో సరిపా గురవి ముఖుల చే భగ్న పరుపడుచున్నవి. ఇంగ్లాండులో ప్రతికూలుగు సంస్కరణములకు భగ్నము కలిగి నున్నారు. కన దీపముడనే ఇల్లు ఎక్కడెట్లుగాను చాల సకలముగా యోచించి భౌగోళియ భిషాచమును బాధి ప్పాన్వయముగ త్రోవేతుక సమాధానముడుట యత్నిము, బిటిషు ప్రజలకు జేయుచును.

ప్రభుత్వమువారి పటాలమును తొలగింపజాలక పోయిరి. కాని అన్వరణాని కాధిమ్యమై వాత్సలము జరుపుట తువింప దగిది గాదు.

50 జేమ్సు క్రెయిగుగారును వారి ప్రభుత్వమువారును పరిశీలనను చక్కగ పట్టుకొని వచ్చుచుండిరి. 50. హెన్రీ విన్సెగారి వాత్సలకు ప్రతికారముగ అన్వరనందు కాధిమ్య మై పు తీర్చుకొనట కట్టి యల్లకలను జరుగజోవుటయే ఇ ధాకు ముఖ్యమైనము. బెట్టిగో, బెల్లిగో సరిపాద్దులందు బిటిషు పటాలములకుంచి తిట్ట పదేశముగ నుంచుటచే ఆ ప్రాంతముల సరిపాద్దుల పోగాట మువకమించు ఈలధాము జనుప్రద మైయెడల సరిపాద్దుల పాడుగునను ఇట్టి విధానమే యుకలది పడును. అన్వరనందు, అన్వరనల్లకలను మొలల నుండి బిటిషి లంగకేసి లాంగడియంతె నను దువ్వుపు అన్వరనలు అంతరింపకలెను వాత్సలకు భయపడి నున విధానము నుండి బిక్కు అంగుళ్లమైను కడులువారము కాము.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వ మిప్పుడు ప్రజల బలమును జేహ ర్చుకొనెను. డెల్లిను నందు ఫోరు కోర్టుల ప్రదేశమును ప్రజా స్వామ్యవాదులు తమ కేంద్రకార్యాలయముగ నొనర్చుకొనిరి. సంధిమొదలబడికకు విగ్ధగు కాన్వయమై తాత్కాలిక ప్ర భుత్వమువారు కలిసియు చర్చదీసికొననలెను. బిటి యముల ని ప్రభుత్వమువారు పోంచి యుండవలెను. ఇంగ్లాండు ఆల ప్పురులందు విదేశం దు వారు సంధియొడం బడికను భు మొన్న తలంపునో వాత్సలను ప్రోత్సహించు ఁమమున ప్రభుత్వమువారు రింతాన్వభావము వహించవలెను. బిటి యక్రమముల పడిచివే నునలెనని, నూనముగ బలపడిన విషయప్రభుత్వముగోరనగు కాలముగ దొచెను చిత్తన్వరణమే ననుచేగాని, వైస్యమైనచేగాని విరిషు ప్రభుత్వము వారు అ టులూగ్ధులాలక పోయినయెడల సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు సాధియెడలబడిక భు మొన్నబడిన మొదట. ఒనంబడి కను కానముగ నొనర్చుటకు ఇ కను దీసికొనవలసిన చ్యుతు దీసికొనరు. తయొక్కండ బిక్కుజే వుబడిన ప్రజల రక్షణాధ ము యెట్టిగ్ధులైనను దీసికొనవలెను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారికి స్వాతంత్ర్యముంకను

సంధియొడంబడిక వైచ తకముగా ర్చిన వాటినుండియు నిప్పటికాకు నైర్దుండు నుండు రి బిటిషు అగికాలు వాత్స గావి పుబడిరి. వీరిగో చాలకలము ఇదివరకు బిటిషు పటాల ములో పని జే సిన వా కే. వీనిలో నొక గ్ధు కే ను నైనను కలిచేయుటకు బిటిషు ప్రభుత్వమువారికింకంపరు. తా త్కాలిక ప్రభుత్వమునకు ప్ర లబలము జేహరణగావున క్రమప భుత్వము సాగి బుబడినాంబడియు ఈవిషయముందు బిటిషు ప్ర భుత్వమువారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునై నుపయోగించు యొ త్తిడి ఫలకంతి మగన.

టపాలును పరిశీలించుట

లండన్, జూన్ 26:—ప్రజాస్వామ్య వైస్యమున బిటిషు నుండి డె త్రి కి పోవుచు న్న మెయిలు లై లు బండిని అపి అందున్న టపాలసంచలలో బెల్గాన్లునకు పోవు నందు లను ఇయ్యని యుడిగి అగికల ప్రభుత్వములులకునూడ దీసికొని పోయిరి. అందలి జాబులను పరిశీలించి మూడుంటలకు తమ వారి పరిశీలంపబడి లేబలను తిగి పడివేసిరి. తమవారై లు బండిలో నవి ప.పివేతుబడెను

అలస్టరు పార్లమెంటు

వార్తనను విదేశం దు లోము గన్న మెంటుబిల్లును ఆల ప్పురు పార్లమెంటువారికింకందిరి. అన్వరనందు ప్రజాస్వామ్య ల్లపజంలేమను విధానమును తొలగించుటయే దీనియొద్దేశము.

యువ రాజవర్తలము

నూతనవిరుదములు

లండన్, జూన్ 26:—యువరాజుగారి భారతదేశ పర్యట నము సందర్భమున ఈక్రింది విరుదము లొనంగబడెను.

విక్టోరియను అర్చనకు 5 వ తరగతి.

రాయసా హెయి భగవాన్ దాస్ (హిందూ)

వైటు కమాండరు బిరుదులు:— బహువల్ పూరు కబాలుగారు, యోధపుర మహారాజు గారు, భార మహారాజు గారు రిట్లము మహారాజుగారు పాన్ పూర్ మహారాజు గారు దుబాగిరిసింగు (కాశ్మీరు) గారు విజనూర్ మహారాజుగారు, మహాద్వారామిదల్లా ఖాన్ (భోపాలు) గారు రాయలు పిక్టోయిన అగ్గురు కమాం డర్లుగ జేయబడిరి.

నవేదాగ పీఠకింగు, ఖాన్ నాదరు సఖ్యదు అగ్గురు అబ్దుల్ గార్లు ధర్మ అప్ బిటిషుఎంమై విరుద మొనబడెను.

జర్మనీ రాజకీయ పరిస్థితులు

కెయిజరును రాజ్యాధిపతిని జేయు యుద్ధమును

లండన్, జూన్ 27:— పోనినుండి “టైము” పత్రి కా విలేఖ డు ఇల్లు దెలుపుచుండెను—జర్మనీ యందు కెయి జరను రాజ్యాధిపతిని గావించుటకు గాంచుచున్న ప్రకాశ్చి ములు పరానుప్రభుత్వమువారికి అరుమెలకు పూర్వమే దోరు వచ్చెను. జూన్ మాసాంతమున విప్లవ మొనర్చుటకు :ర్వయింప బడెనని సమాచారము దెలియచ్చుచున్నది. నాయకుడగు కెన రలు ల్యూడి డా గారు చాగా ఆమద్దాతో నుండిరి

రథేనోగారి వాత్సలను ప్రజాస్వామ్యవాద తీవ్రప్రతి కూలభావము దెలిగవచ్చెను గాని స్పష్టము ప్రస్తుతి మారి పోవును. ఆయంధ నై కి నియమమును :ర్వయింప నిబంధనలను సంద్ధికార మములు పెట్టిచటకు దీసికొనవలసిన చ్యులను గురించి పరాసాన్ల ప్రధానామాత్యులు సంప్రదింపుకొని యే రాష్ట్రము గావించుననిరి.

జర్మనీ యందు విప్లవ మింకను సాధవింపరచ్చునని సోమ లిన్లు అనురాతో నున్నును. ప్రభుత్వమువారు తమలోపము లను గుర్తె గయే యుండిరి. వా తికుల యొద్దేశములను గురించి యెట్టి సంశయమును లేదు. రథేనోగారి వాత్సల ప్రకటించిన బుల్లె ట్లో నై తరాత్రి యెంకో ఇల్లు లెఖించిరి. “ధో మోజిం చెను. ఈజర్లు, డాక్టరు ర్దు ఇంకను జీవింపయే యుండిరి.” ఇట్టి విషయములే కార్యకుల క్రైమముగ గించును.

రథేనోగారి వాత్సల సంగి పుట్టినందున, రథేనోగారి ము దుసలితల్లికిని, సోనిరికిని, వా త్యుల సంతిముగ దొపును ట్లల కొలది జాబులను, బెల్గాన్లు వార్తలు వచ్చుచుండుట భోద నీయును.

అరెస్టులు

బెర్లిను, జూన్ 26:— ధోగారి వాత్సల సందర్భమున బజేరియను, మాన్యకు ధు. భుత్వలగా పునొందంగుని అరెస్టు జేయబడిరి. రథేనోగారికి - జర్మనీయులలో కేపు ఆ త్యక్రి యలు జరుపబడును రివిస్తారు భవము నుండి రథేనోగారి భవన మురకను రివిస్తారు ప.లములు బాబులు దీప్తి యుండెను. లాన్సెట్టు, న్యూరెబర్గ్, ఫ్రేబర్గ్ లను కార్యకులకును రాజకీయ ము రికిరి సంఘర్షణలు లి ను.

స్టిబర్గ్కును కేప్రెను ర్ది లెనెన్ గారును, మూనిచ్ నందు కెప్రెను వాఫ్ మన్ గారును అరెస్టు జేయబడిరి.

డాక్టరు ర్దు గారు విదేశాంగసంగ్రహి వ్యవహరించును.

కాన్వయాభ్యాసములు

లండన్, జూన్ 26:— ధోగారి వాత్సల రాజకీయము వారి :ర్వయినకు ప్రారంభమున మగు నేమో గాని పత్రికలు భీతిల్లును, ప్రభుత్వమువారు తీవ్రచక్రవర్తి దీసుకొనియెడల నీరు పునవము దివ్యనని దెలుపుచున్నది. ఈ వాత్సలకర ప్రభు త్వముగ్ధులబలము చాలవరకు దగ్గును. :ర్వయింపకాసమ్యక్త ఇబ్బంది నలిగించును.

రైతులందు జ్యోగులు పక్షిచ్చినకు డ కాపాడుటకు ఆంగ్లప గాను మైతయే ముఖ్యాధానమని మార్క్సింగుసాన్సుక్రిక జెబుచున్నది. కాని ఈ లుణగతమును గమించి పరాను అగ్గేయులు “వ్యాక మైట్టియు క్రిమమైట్టియు :ర్వయింపకా ర విధానము” నలంబింపలెనని నిబంధనపత్రిక పత్రికలు దెలుపు చున్నవి.

పుస్తకములు జాన్యనుగారు

లండన్, జూన్ 27:— పుస్తకము జాన్యనుగారు న్యాయాగ్ధులనుండి ఇ గ్ధులకును ప్రమాదమైరి. వీ చుట మ్య పానిసోకోద్యయమును తిరిగి సాగించెనని.

కెనడా, న్యూజిలండు, స్వీట్జర్ల డులందు ఆయిదురత్న రములలోను, బ్రిటనునందు 15 రత్నములలోను జూన్ ప్రాం నులందు తమవారై కొలది కాలముగాను మద్యపాన మంకించు నని ఈయన దెలిపెను.

కాన్వయాధిపతి పరిస్థితులు

మెల్బోర్న్, జూన్ 26:— శ్రీనివాసరాస్త్రి గారు క్షత బిట్టోయాన్వరణము నుండి తిరిగిచ్చిరి ఆగ్ధుల తమప్రకాశ్చి ములు “మొత్తిమునాద” కంత్రి ప్రియము. ను: జేనని కిర:దోసిరి ఈరాత్రి: ప్రియ: క్షబ్బువారు కాన్వయాధి: కండ్: ఎం:దగు, మెల్బోర్న్: క్షోరద్యాలయ విద్యార్థులకు పక్షిసిం చెదిరు. కాన్వ యాధి: కినివరము వాడు కిట్టికి జనెనరు.

బిటిషు విమానదళము సభిగ్ధిజేయుటకు నిర్వయింప బడెనని దెలుపబడెను.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజోలు
(ఒక విశేషమున నుండి)

కాలమాసము

జూన్, 24:—ఎండలు తీక్షణముగ నున్నవి. వర్షములు లేవు. కాలువనీరు బాగుగా సప్తయ్యునుటలేదు. అందుచేత విత్తనములు చల్లుటకును, ఉడుపుటకును అడుగు చిక్కుటలేదు.

స్థితి

రమారమి దజను స్థితి యిచ్చట నూతనముగ స్థాపిత బడిన కొద్దురు వచ్చినారు. వారిలో పెక్కుమంది యిదివరలో అమలాపురంలో నుండినారు.

కాంగ్రెసు సంఘము

తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము యొక్క జమాఖర్చును సరిజూచుటకు కడపటి వారమున గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కాన్వెన్షన్ లుచటకువచ్చి అవినముననే తిరుగ వెళ్లిరి. నేత ప్రతిభ పాతకాల కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే జూలై నెలలో పెట్టబడునని తలంపబడుచున్నది. తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము యిచట జూలై మొదటితేదీన జరుగను. జమాఖర్చు సరిజూచుట, ప్రచార అభివృద్ధికి పద్ధతుల వాలోచించుట మున్నగు విషయములు పరిష్కరింపబడును. కద్దరు చాలా కావలసియున్నది. ఈ ప్రాంతములలో జరిగిన శుభకార్యము లన్నిటిలో కద్దరు దుకాణము వలయు కద్దరుసంతాన సప్తయి చేయలేక పోవుచున్నది. కావున కాంగ్రెసు సంఘము స్థానిక ముగ కద్దరును తయారుచేయించి ప్రజలకు సప్తయి చేయించ వలెను. గాంధీసతి శ్రీమతి కస్తూరిబాయియు, ఇలిర నాయకులు, కద్దరునుగూర్చి ఇచ్చుచున్న ఉపన్యాసములను అచ్చు త్రించి విశ్రులుగా పంచిపెట్టుటకు ఏర్పాటులు కాంగ్రెసు సంఘము చేయవలెను; ప్రతి విత్తనములు తెప్పించి రైతులకు సప్తయిచేసి, ప్రతి సాగుచేయుటకు ప్రోత్సహింపవలెను.

నరసాపురం

(స్వీయ విశేషముండి)

కాంగ్రెసు ఉద్యోగస్థులకు అలబడి

జూన్, 24:—పోలీసువారున్న చెవిన్యూ ఉద్యోగస్థులు కూడా తాలూకాలో ఉండే కాంగ్రెసు మెంబర్ల యొక్క యు (ప్రచార) కుల యొక్కయు కేంద్రమును కాగితముమీదనే ఇవ్వమని కాంగ్రెసు ఉద్యోగస్థులను నిర్బంధము చేస్తూన్నట్లు తెలిసింది. తాలూకాలో అనేక గ్రామములుండెను. ఆయా గ్రామములలో ఉండే మెంబర్లయొక్క జాబితా ఇచ్చుట బహు కష్టమగును. కాంగ్రెసు సంఘముల రూపు మావలెని ఇహుకే గవర్న మెంటువారి ఉద్దేశము కాబోలు. లేనియెడల ఎందువల్ల యీ సంకతి వారికి కావలసియుండెను! వారికి ఏదైన కావలసిన యెడల ఆయా కాంగ్రెసు అధీనులకు వెళ్లి రికార్డులు చూచు కొనవచ్చునే?

మైలకోడై పాతకాల

గత రెండు సంవత్సరములలోను 186 పిల్లలు బడి విడిచి వెళ్లిరి. అందువల్ల స్కూలుకు రు 6000 లు నష్టము కనపించి నది. ఈనష్టము పూర్తిచేయుటకు ఖాయపు మాన్వల్లనూచి నలు గురినిచ్చి ఏ సంవత్సరమున అసంవత్సరము అవసరము నిమిత్తము వేసుకొనవలసింది ముగ్గురినిచ్చి మొత్తము ఏడుగురు మాన్వల్ల ను తీసివేయుటకు కమిటీవారు నిశ్చయించిరి. ఇట్లు చేసినయె డల రు 4500 లు పూడును. మిగతా రు 1200 పూర్తిచేయుటకు పెన్షనర్ ిను ఎక్కువ చేయుటకు నిశ్చయించబడినది. మా స్కూలుకు దుగళ సంపాదించినదని చెప్పటంలో అతిశయోక్తి గదని ఊహించినాను.

మా తహశీల్దారు గారు

వీరియొక్క వింత చర్యలనుగూర్చి ఇదివరలో పత్రికల వ్రాసినందుంటే, ఈమధ్య గుమాస్తాలో పోరాడి గుమా స్టుల తహశీల్దారుగారూ సముకల్పరూపంలో చెప్పకొనట మన విచారణ బహిష్కరముగా చేయట మొదలగు పాతకము లారకే వాచేత వ్రాయుటలేదు. ఇప్పుడు ఈయన మా పోష్టు కోర్కెనుగూర్చి ఫిర్యాదు చేసెను. ఒక గవర్న మెంటు కోర్కె ఇంకొక గవర్న మెంటు ఉద్యోగివై ఫిర్యాదుచేయుట ఎందుక గలిగింది.

శాసనోల్లంఘనము.

మన కర్తవ్యము

[సి. రాజగోపాలాచారి గారు]

శాసనోల్లంఘన యుపసంఘ మేలెంచుచున్నది. మన మేమిచేయవలెను? దేశములోని కాంగ్రెసు పక్షకలంబకుల నందర నీ యాలోచన యాందోళన పరచుచున్నదిని తలంప వచ్చును. ఈ లోతుగ ప్రతిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమును ఏదోయొక తాలూకాలో లేక కొంతోష్టి ప్రదేశమునో చూచుకొని ఆ ప్రాంతములందు శ్రద్ధతో నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసా గించుట యుక్తము. రాష్ట్రము:ందును శాంతిని సైక్రెజ్జ గైకొని అవసరము గలిగినపుడు కారాగృహమునకు వెళ్లుటకు సంసిద్ధులుగ నుండే వారిపేర్లను తయారు చేసి యుంచవలెను. త్రికరణశుద్ధి అహింసయును హిందూవచాన్మదీయ మున్నగు సంఘములందైక చక్రము గలిగి యుండుటయును కద్దరు యావ యోగమునందును, అస్పృశ్యతా నివారణమునందును విశ్వా:ము గలిగియుండుట యత్యోక్తము. పట్టిక చిన్నదియైనను పెద్దది యైనను నిజమైనదిగ నుండవలెను. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు అభివృద్ధియులుండవలెను.

- (1) కాంగ్రెసు కర్తవ్యలను జేర్చుట, కాంగ్రెసు అధికార మునెడల విధేయత, శిక్షణము, పె పొందింపజేసికొనుట.
- (2) ప్రజాహితకార్యములకు తలకు స్వరాజ్యనిధికి దశ్య మును అనాహుయమానముగ సమర్పింపవలె ననెడి యుత్సా హము.
- (3) కద్దరు ఉత్పత్తి ఉపయోగము.
- (4) అస్పృశ్యతా నివాహము.
- (5) వివిధసంఘములందును, జతములందును అన్వేష్య మైత్రిని అభివృద్ధిచేయుట.
- (6) త్రికరణశుద్ధి అహింసను సత్యమును అనుష్ఠించుట. మనలోను మన యిరుగుపొరుగున నుండువారియందును సత్యము ను అహింసను పెంపొందించుటమే శాసనోల్లంఘనమునకు సంధ్యుల మగుదుము. భావమునందు అహింసయుండవలసనియు, అప్పటికే యుత్పన్నత యేడ్చుననియు అందురు. దీనినిగూర్చి ఎంత చెప్పి నను చెప్పవచ్చును. దౌర్జన్యము ఈర్ష్య దరిజేగీడుకుండ సంరక్షించుకొంటేమేని మనయందు అహింస బాగుగనాటుకొనును. అహింసాభావము పొడుకొను కొది కయ్యమునకు కాలసాచి నను ఆగ్రహము జేరుట దుస్సాధ్యము గావలెను.

అహింసా భావము: యావసర నిబంధనమే గాని సలహా గారు. ఈర్ష్యతోగాని ఎదిరింపుమును సాధించుటకుగాని యవ లంబించేది సత్యాగ్రహము నిమిత్తమోజనకమై. స్పష్టముగ సదభిప్రాయముతో సమ. వింప ఒడించే యుద్దేశ్యము నెఱవేర గలదు.

దౌర్జన్యము నవలంబింపకుంతనే లేక దౌర్జన్యము తల నూప కున్నంత నే యహింస యున్నదని యూహి. పగుడదు. అదియు కొంతవరకును గణన నేయదగనడే కాని యంతిమ్యత మున నేమిచేయుటకును మీలలేదు. మనకు విరోధులుగ నుండు

మరిలీపట్టుం

(ఒక విశేషముననుండి)

డిస్ట్రీక్టుబోర్డు ఎన్నికలు

జూన్, 25:—నిన్న ఘంటసాలలో జరిగిన యెన్నికల లో బందరు తాలూకాబోర్డునుంచి కావూరి కొండరామయ్య గారు కొత్తపర వెంకటరమణయ్య వార్యులు గారు, మే. కేజు గోపాలరావుగారు, లల్లపల్లి యూనియన్ చెరువన గారును కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు మొదలుగా యెన్నికొందరి.

స్కూలు ఫయనల్ పరిష్కారములు

నోబుల్ కాలేజిలో 29 గురును హిందూ హైస్కూలు లో 20 గురును కృతార్థులై.

డిస్ట్రీక్టుబోర్డు

జూలై మావసతాధిభు: డిస్ట్రీక్టుబోర్డు తెరిచెదరు. జిల్లా ఒడ్డిగావున్నటువంటి యచ్. ఎ. కోల్డొడ్డిగారిని వెంకలట్టు జిల్లా ఒడ్డిగా నియమించిరి. జె. సి. హెచి. ఫల్గుల్ గారు బంద రుకు జిల్లాఒడ్డిగా వచ్చెదరు.

వైశ్య టెన్నిసు పోటీలందెములు.

సింగిల్సులో, బందరు వాస్తవ్యులగు మాజేటి వల్లి కార్తవరావుగారున్ను దబుల్సులో దారా సరిసింహారావుగారు, మాజేటి వల్లి కార్తవరావుగారు గెలుపొందిరి

వారి యెడగూడ ప్రీతితో అవకాశముతో వాస్తవముగ మెలం మేని అప్పుడే అహింస నాటుకొనిట్లుగును. శత్రుచిత్తము నాత్మకును ఎంత తారతమ్యముగలదో వంటచేయుటకును ఇ తగులబెట్టుటకును ఎంత తారతమ్యముగలదో దౌర్జన్య హితను: యనిరాకరణము లేక దౌర్జన్యరహిత శాసనోల్లంఘనమునకు నిబంధన రహిత సహాయనిరాకరణోద్వ్యయమునకును అంతతా తవ్యముగలదు. అహింసలేమన్న సహాయనిరాకరణముగాని శ సనోల్లంఘనముగాని ఏమాత్రము లాభించదు. అగ్ని జ్వాల త్తగ నుడ యోగించిన కామను సంస్కరించును కరగును ఆకారము మా గును వండును కాని యిట్లము వచ్చిన ట్లుపయోగించెను. కాని అభ్యంతరముల కల్పించిన భగ్న మగును. కిధ్య సమగును. ఆలా గుననే త్రికరణ శుద్ధుగు అహింస లేనిది ద్వేషము, ఈర్ష్య నలవడజేసికొని నందువలన నిరాకరణము శాసనోల్లంఘనము కిధ్యంస మగును.

అనాచ్యుతాబాదు కాంగ్రెసు జరిగినతోడనే హెచ్చరిక గావించుచు గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన వాక్యములు మరలమరల చదివిజ్ఞాపకముంచుకొందురు గాక. “మనమునీవిట శాసనోల్లంఘన మునందే లక్ష్యముంచుకొనరాదు. కేవలము విధిలేనిసందర్భములలో కల్పి నుపయోగించునటుల శాసనోల్లంఘనమునుగూడ అట్లేయుప యోగించవలెను. అభివృద్ధివనరులుగునట్లుములను గౌరవించి నపుడే సిద్ధిల్ శాసనోల్లంఘనము అవసరముగను లాభకరముగను శ్రేయస్కరముగను నుండును. శాసనోల్ల ఘనమును పదమునందు కన్న సివిలను పదమునందే నిలువ నధికముగ నుండవలయును. శాంతియు వివక్షిత అహింస లేని యల్లంఘనము హానికరముగ పరిణమించుట నిశ్చయము. ప్రేమతోగూడిన యల్లంఘనము సదైకధ్యుగు తీసినది కంటిని.”

తరువాత మరల డిల్లి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమా వేశానంతరము, మాడుచి మహాత్ముడేమివ్రాసెనో: “మనఅహింస దృఢమై:రిగ నాకితోచదు. మనలో వాగ్రహము అధికముగ నన్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ జెలివికట్టకార్యముల కల: ఆయాగ్రహమును పోషించుచున్నారు. ఎట్టికారాగృహభాధలై గను స్వరాజ్యమును సంపాదించబాలవు. శాసనోల్లంఘనమునననే మనకు విధేయత శిక్షణము లలగదవు. ద్వేషము, ఆగ్రహము ప్రూ రము వెన్నంటియుండు వారు వేలకొలది కారాగృహములకు వెళ్లి నంతనే మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించగలుగుదు మని తలంప రాదు. కొలదిమందియైనను ధర్మద్ధులై త్రికరణశుద్ధిగ సహింసను పాటించి లేని, సులభముగనే, మనయుద్దేశ్యము నెరవేగలదు. అంతియకాని, దౌర్జన్య స్వభావముగలవారిని కారాగృహములకు బోనిచ్చుటకులన స్వరాజ్యసంపాదనమునకు వ్యర్థి యింకను అలస్యమగుచు నే యుండును.” యంగుఇండియా.

ఫిల్మీ విశ్వవిద్యాలయము

ఫిల్మీ జూన్ 26:—1923-24 సంవత్సరమునకు, ఇదివర కిచ్చుచున్న ‘మెయింటే నెన్న గ్రాంటును’ రెండులక్షలరూప్య ములకు హెచ్చింపవలయు ననియు శ్రీత్తరాజధానిలో కట్టు విశ్వ విద్యాలయపు భవనముల కగు రి లక్షల రూప్యముల క్యమును ఇండియాప్రభుత్వమువారు భరించవలయు ననియు ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు ఫిల్మీ విశ్వవిద్యాలయపు తాత్కాలిక కాన్వెన్షన్ సభ్యులుగాను నున్న యిం చు కొనిరి. ఈకోర్కె నెఱవేరిన వచ్చే నవంబరులో క ఖుస్థాపనము రాజ ప్రతినిధిగారిచే జరుగును. అప్పుడు విశ్వవిద్యాలయపు ప్రధమ పట్టపదావోత్సవము జరుగును. ఆ సమయమునకు విశ్వవిద్యాల యపు టే గుంటులన్నియు పూర్తియగును. విశ్వవిద్యాలయపు కొద్దు కాన్వెన్షన్ సభ్యులకేవల మున్నగుసంఘములన్నియు పనిచేయు సిలితో నుండ ను. వచ్చే సంవత్సరము రి గురు పండితులను, ముగ్గురు విశ్వవిద్యాలయపు ‘రివర’ను నియమించుట ఉద్దేశించిరి. విశ్వవిద్యాలయమునకు దబ్బులేకుండుటచే చాలచిక్కుగనన్నది. హాలుసాలు అధికపత్రమున జేయబడిన 75000 రూప్యముల గ్రాంటును లెక్కించెదరిని భయ మగుచున్నది.

మంగరాష్ట్రపు శాసనసభ

వచ్చేసోమవారమునాడు లిట్టెప్రభువు తెగచును. ఈస మాజేతము రెండువారములే పనిజేయును. నూతనాధ్యక్షులు కాటక గారికి ను ఇంగ్లాండునుండి రాకపోవుటచే డిప్యూటీప్రసి డెంటు నురేంద్రనాథరాయ గారధ్యక్షులను వహించెదరు. ప్రజా యత్రాభాగవతములకు గ్రాంటులనిచ్చుటకు అదనపు అధికప. త్రము నిసమావేశమున ప్రవేశపెట్టెదరు. 200 శత్రులు 150 తి ర్వానములు అసభి క రగభ్యులచే ప్రవేశపెట్టబడును.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణసభ

ఇదివరలో నాపేరైన కార్పొరేషను సాధారణసభ రివ్యూ భవనములలో నిన్న సాంకేతిక అధ్యక్షులగు సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీకృష్ణగారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

బ్రాడ్వేలోని మురికి కాలువలు

డాక్టరు పి. జి. ఆర్. నాథుగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపసాదించిరి:-

మూలములను గాని చెడిపోవుటకు తగినచుట్టకు, న్యూ సె న్యూ లు తగ్గుటకు ను, ఆ పా య ము లు తగ్గుటకు ను, బ్రాడ్వేలో ననేక భాగములలో, పారిశు వెంటాడుచున్న వీధి రెండు ప్రక్కలనున్న, అయ్యకొవ్వెడి తూర్పుభాగములో ఉత్తరపు ప్రక్కనున్న, సెంటుజేవియరు వీధి తూర్పుభాగము లో రెండు ప్రక్కలనున్న లాతగు మురికికాల్వలను మూసివేసి, వర్షమునీరు పోవుటకు తగినయేర్పాటు చేయుటకుగాను ఈ సభవారు గౌరవుచున్నారు.

“తీర్మానము నుపసాదించుచు ఆ ప్రాంతములలో నివసించువారికిని, ఆచట పనియుండి వస్తువారికిని చాలయిబ్బందిగ నుండి మురికిగాలి “వాసన మెండుననియు, వర్షములెక్కువగ గురిసినపుడు మనఃకులు కాలువలను దెలియక వానిలో పడి పోవుచున్నారనియు ఆయన చెప్పెను.

రావుబహదూర్ టి. వరదరాజులు నాయకుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఖానుబహదూర్ మహమ్మదు నుల్లాబాద్షాసాహెబు గారు యీ ప్రశ్ననంతన హెల్తుకమిటీకి దెలుపవలెనని సవరణ నుపసాదించిరి.

కే. సి. దేశికాచారిగారు సవరణ బలపరచుచు ఈసమస్యను యింజనీరుకును హెల్తుకమిటీకిని వదిలివేయుట మంచిపని యని చెప్పెను.

సామి వెంటాడుచున్న టి. వరదరాజులు సవరణను ప్రతిఘటించుచు మురికికాల్వలను కప్పివేయుటకు యింజనీరుగారే ఒప్పుకొనినది చెప్పిరి.

గదుల్లాగారిసవరణ వోటుకుపెట్టి అంగీకరింపబడెను.

బ్రాడ్వేలో ట్రాంస్పోర్టులు

“బ్రాడ్వేలోని వాహనములను సులభమొనగొనుటకును బండ్ల రాకపోకలకును సహాయములు తగ్గునటులకేయుటకును ఆచటనున్న ట్రాంస్పోర్టులు 11, 20, 21, 22, 23, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57 నెంబరుల వాని నిన్ని ఓల్డు జెయిలువీధిలోని నెం 68, 22 దానినిన్ని తొలగించి బ్రాడ్వేవద్దవరకు ప్రక్కన రోడ్డు వెంటదేయుటకును, నెం 9/3, 9/5, 9/8, లాంపుపోస్టులను తొలగించుటకు కార్పొరేషను యింజనీరునున్న కార్పొరేషను సభ్యులనున్న కొరకుట తీర్మానించుచున్నారు. ఈతీర్మానమును డాక్టరు పి. జి. ఆర్. నాథుగారు ఉపసాదించుచు బ్రాడ్వే యని పేరున్నను నిజముగ సన్నదిగ నున్నదనియు అందువలన అసాయము లెక్కువగ జరుగుచున్నవనియు తగ్గుటకుగాను ట్రాంస్పోర్టులను కొన్నిటిని తొలగించుట యవసరమనియు చెప్పిరి.

దివాన్ బహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు తీర్మానములను బలపరచిరి.

సభ్యులకు చాలచుండి లోపములేవో దెలియవనియు, ఈసంగతి సంతకము విచారింపి రిపోర్టు చేయుటకు యింజనీరును కొరకు యుక్తమనియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

ట్రాంజేకంపెనీవారు ఒకసారి స్తంభములు నాటుకొని న పిదప వానిని తొలగించునుటకు వారి కధికారము లేదని కే. సి. దేశికాచారిగారు చెప్పిరి.

ఖానుబహదూరు మహమ్మదు సాహెబుగారు యీ విషయమును కమిషనరుకు పంపవలెనని సలహానీయగా, అది అంగీకరింప బడెను.

ఆస్తిపన్ను

“మిల్లు అల్లరులపన్ను తగులబడిపోయిన యిండ్లు గుడిసెలు మరల కట్టకొనవలయునని ఆస్తిపన్ను లేకుండ చేయుమని కమిషనరు గారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు” అని డాక్టరు పి. త్యాగరాజుగారు తీర్మానము నుపసాదించుచు ఆల్లరులపన్ను యిండ్లు తగులబడి పోయినందుకు వారల కామాత్రము వసాయము చేయవలెననియు, కార్పొరేషనువారు గుడిసెలుండుభూములకు బాడుగ దీసికొనుచున్నారనియు, ఆస్తిసాక్షులను తొలగించినను ఒక్కొక్క కేసుకు రెండు రూపాయలనియు చెప్పిరి.

దివాన్ బహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, దీనినందరును అంగీకరింపవలెననియు, యీ విషయమును వైవాన్సుకమిటీవారికి దెలుపవలెననియు చెప్పిరి.

ఆర్. కుమారస్వామిగారు ఈతీర్మానమునకు ఆర్థికమైన లేదనియు వివరములను తీర్మాన ముపసాదించినవారు బాగుగ దెలుపువరకు నీసమస్య నాపేరయింపవచ్చుననియు చెప్పిరి.

ఖానుబహదూరు మహమ్మదు సాహెబుగారు యే సాక్షులకు పన్ను లేకుండ చేయవలయునో స్టేటుమెంటుండ కలయునని చెప్పిరి.

దివాన్ బహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు యీ విషయమును కమిషనరుకు పంపించుట కప్తమనియు ఆపనిని కార్పొరేషను కమిషనరుకు ఒప్పగించవచ్చుననియు చెప్పిరి.

కే. సి. దేశికాచారిగారు, ఆ మిల్లు యెరియాలో యిండ్లుపై మెంటు ట్రస్టువా రాధాములను గొనినది తీర్మాన ముపసాదించినవో తనభూములనియు వారుగూడ పన్ను లేకుండ చేయవలెనని గోరుచుననియు చెప్పిరి.

పి. కృష్ణకాశం మొదలగువారు యేభూములకు యిండ్లు పన్ను లేకుండ చేయవలయునా కేసులు తీర్మానములో తెలుపవలెనని కోరిరి.

సామి వెంటాడుచున్న టి. వరదరాజులు యీ విషయములో శ్యామప్రకాశము కప్తమేమియు లేదని తలచిరి.

రావుబహదూరు టి. వరదరాజులు నాయకుగారు ఆ భూములను యిండ్లు కమిషనరుకు తీర్చివేయవచ్చుననిరి.

అధ్యక్షులు యీ కేసులను యెగ్జిక్యూటివు వారియెదుట బెజ్జీవో తగిలుట పైరులు చేసెనని చెప్పిరి.

తీర్మానము ఓటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

పన్ను విధించుట: కార్పొరేషను ఉద్యోగులు

“కార్పొరేషను ఆఫీసులను క్రింది ఉద్యోగులను తమ యాస్తిపై గాని, బంధువుల యాస్తిపై గాని దబ్బును గురించిన బాంధవ్యమును ఆస్తిపై గాని, పన్ను విధింపరాదనిదిగ ఉత్తరువు చేయవలెనని కమిషనరుగారిని సభ్యులు కోరుచున్నారు” అని డాక్టరు పి. త్యాగరాజుగారు తీర్మానము నుపసాదించుచు కమిషనరుగారు తీర్మానభావమును అంగీకరించిరినియు, యెవరినైన ను బట్టి పెట్టుట తమయందేకము గాదనియు, యితర మ్యూనిసిపాలిటీలలో వై గ్య ను తన యింటిపై పన్ను విధించుకొనక దీనిజనులు ఆఫీసులే ఆస్తిపై పన్ను విధించు ననియు, అట్టి విధానమే పట్టణములో నాచరణలో పెట్టవలెననియు చెప్పిరి.

రావుబహదూరు టి. వరదరాజులు నాయకుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

కే. సి. దేశికాచారిగారు తీర్మానములో చెప్పినటుల కమిషనరుకు ఉత్తరువు చేయుమనికోరుట కధికారము వారికి లేదని చెప్పిరి.

నుబ్బరాయ మొదలగువారు యిట్టి తీర్మానములన యేమియు లాభము లేననియు, ఆఫీసులకు వారికినాకే చెల్లిన యిండ్లవలెననియు, చెప్పి, తీర్మానము నుపసాదించుమని కోసినవలెననిగ కోరిరి.

భక్తవల్సులు నాయకుగారు, అందును చిత్తశుద్ధిలో పని చేసినవో భర్తవలెనని యవసరము లేనని చెప్పిరి.

పి. యం. మాకడేలుగారు యేమైన అన్యాయము జరిగిన కేసులు కమిషనరుగారి వద్దకు తేబడే నేమో తలచుచు కోరిరి.

డాక్టరు పి. త్యాగరాజుగారు ఆవునని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

తీర్మానముకు ఓటుకు పెట్టి అంగీకరింపబడెను.

కే. వ్యాసారావుగారు రానందున దివాన్ బహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు చర్చ ను ముగించుటకు గూర్చిన చట్టమునకు యీ క్రింది ముక్కను చేర్చుటకు తీర్మాన మును చెప్పిరి.

“చర్చ ఆపినకు ప్రతిపాదించుట వలన యెవరికైన కౌన్సిలరుగారి, తీర్మానమును బలపరచి కౌన్సిలరు మూడువందల నుండినపుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ఆటంకము లేకున్నవో భక్తవల్సులు నాయకుగారు బలపరచగా తీర్మానము వోటుకు పెట్టి అంగీకరింపబడెను.

పంపింగు ప్రేక్షకులు

ఖానుబహదూరు మహమ్మదు సాహెబుగారు “మద్రాసు పట్టణములోని పంపింగు ప్రేక్షకులను యెల్లెక్కరి నిట్టిలో నడుపుట యెంత ఖర్చు అగునో అంచనా వేయుటకు కమిషనరు గారిని కోరుచు తీర్మాన ముపసాదించగా ఖాను బహదూరు మహమ్మదు నుల్లాబాద్షాసాహెబుగారు బలపరచిరి. తీర్మాన మంతట ఆమోదింపబడెను.

1919 చట్టము

పి. జి. ఆర్. నాథుగారు మద్రాసు పట్టణములోని క్రైస్తవులను కులముగనుండి వెల్తురు నీరు బాగుగ నుండుటకై వానిని కార్పొరేషనుకు యిచ్చుటకు 1919 చట్టమును సవరణ చేయుమని తీర్మాన ముపసాదించగా భక్తవల్సులు నాయకుగారు బలపరచిరి.

యస్. వేణుగోపాల చెట్టిగారు ప్రజలకు బాధలున్న మాట నిజమని చెప్పి 1919 చట్టమును సంస్కరింపవలెనని చెప్పిరి.

పి. రంగనాథు చెట్టిగారు తమరున్న భాగములలో క్రైస్తవులను గలవనియు ప్రజలకు యిబ్బందులుగ నున్నవని చెప్పి తీర్మానమును బలపరచిరి.

రావుబహదూరు టి. వరదరాజులు నాయకుగారు కమిషనరుకు వీని విషయములో పనిచేయుటకు కేసును 218 క్రింద అధికారము గలదని చెప్పిరి.

దివాన్ బహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు కమిటీని నియోగింపవలెనని చెప్పిరి.

పి. జి. వాసుదేవశెట్టిగారు యీ తీర్మాన మంగీకరించుటకుల నిమ్మజాతుల కంతయేని లాభకరముగ నుండునని చెప్పిరి.

తీర్మాన మంతట ఓటుకు పెట్టి అంగీకరింపబడెను. అంతట సభ ఆపివేయబడెను.

నోటీసు.

బెజవాడలో తేలప్రోలు యస్టేటు జమీందారుగారి తాలూకు పాత మునసబు కోర్టు వద్ద నున్న స్థలములలో 960 To 972 నెంబరుగల స్థలము యస్టేటువారివద్ద నుంచి విక్రయించుకొనుటకు నేను ఖరారుతీసుకొనియున్నాను. నా స్నేహితుకు కొల్లివర శ్రీరాములు కూడా యస్టేటు వారివద్ద కొంతస్థలము కొనుటకు ఖరారు చేసినందున యీ వత్తుస్థలమునకు గ్రీమెంటు శ్రీరాములుగారి పేర వ్రాయించబడియున్నది. సదరు శ్రీరాములుగారికి దురుద్దేశముకల్గి నాస్థలమునకు కూడా శ్రీరాములు గారు క్రయదస్తావేజు వ్రాయించుకున్నట్లు తెలిసి నది అట్లు వ్రాసియున్నకూడదనిన్ని వ్రాయించుకో కూడదనిన్ని యస్టేటువారికిన్ని శ్రీరాములుగారికిన్ని నోటీసులు లోగడయిచ్చి వున్నాను గనుక నాకు విక్రయించుటకు ఖరారు అయిన స్థలము యెవరున్నా విక్రయము పొందకూడ దని తెలియచేయవలయునది.

బొడ్డపాటి నానుమృతరావు.

బాప్ సన్ జర్న నుపాకెట్టు డైరెక్టర్

బర్మిలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్వీట్ల గ్లండులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలుగల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాను. కెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరుచ్చునపుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు పి. జి. చేయవలెను.

టి. ఆర్. ఎస్. అండు సన్న. (132) సోల్ కెల్లింగు ఏజెంట్లు అండు స్టీలుట్రంకులు చేయువారు. (పి. జి.) ఈగవల్లి అయ్యకుమార్, జి. టి. మదరాసు.

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట ఆసన: స్వస్థజ్వరముల తప్పుక బరిహారు దివ్య వధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
  2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, శుక్లవర్ణము, కుసుమకోముల నిర్మూలము చేయు సంజీవిని గుఱుతులం రు 15.
  3. సిద్ధ మకరధ్వజ: ఆకాల జరా ప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతము 15 పా. రు 4.
  4. శంకర తైల: కుష్ఠ వర్మవాగుల నిర్మూలము చేయు ఆలూత్రము రు 1.
  5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రీతి స్వస్థిధిదాయక మంత్రవచనానుక ప్రక్రియ. శాశ్వత 8 ఆటాలు.
- ఈ కేటలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, మేనేజింగ్ ప్రొఫెసురు, మెన్సర్లు, బి. యస్. రావు బదర్లు వారి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

వాతావరణ సితి

1922-వ సంవత్సరం జూన్ 28-వ బుధవారము.

దేశములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు
	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో
బెంగళూరు	85.4	77.7	...	22.26	...
హైదరాబాద్	84.6	78.8	0.32	18.17	0.14
చిత్తూరు	...	...	...	...	...
మద్రాసు	86.6	77.5	0.80	13.45	9.52
కర్ణాటక	86.4	78.5	0.83	21.69	11.58
కాశీ	86.1	75.4	0.52	4.84	0.86
రాజ్ పుత్	79.3	67.4	0.60	5.31	2.67
రాజ్ పుత్	92.4	76.1	0.44	1.71	2.87
కాశీ	91.4	77.8	0.06	2.68	1.60
చిత్తూరు	96.8	84.0	...	2.51	1.68
చిత్తూరు	97.7	84.2	...	3.83	0.16
బెంగళూరు	101.7	85.8	...	1.56	0.42
చిత్తూరు	99.4	82.6	...	1.71	0.14
కర్ణాటక	102.0	81.2	...	0.59	0.65
కాశీ	99.9	79.6	...	1.67	0.52
హైదరాబాద్	92.5	80.1	...	0.08	0.07
చిత్తూరు	94.1	79.5	...	2.27	...
కాశీ	87.2	75.1	0.86	7.66	0.06
చిత్తూరు	81.0	72.0	1.32	9.03	3.46
కాశీ	78.4	72.1	5.83	25.46	1.34
చిత్తూరు	76.2	78.1	3.40	23.31	9.00
చిత్తూరు	83.3	78.1	1.16	23.59	5.58
కాశీ	68.0	63.5	1.81	22.15	1.94
కాశీ	...	...	...	...	...
చిత్తూరు	84.5	77.7	0.88	5.42	...
హైదరాబాద్	87.4	81.6	0.11	26.83	9.03
చిత్తూరు	94.3	76.2	...	1.36	2.34
చిత్తూరు	94.8	78.1	...	1.95	1.30
చిత్తూరు	95.7	77.7	...	1.23	0.59
చిత్తూరు	92.3	77.2	...	0.12	1.73
చిత్తూరు	95.0	78.6	...	0.61	2.06
చిత్తూరు	101.7	82.8	...	1.44	1.38
చిత్తూరు	78.0	66.5	0.06	1.52	2.47
చిత్తూరు	93.2	66.8	...	2.68	0.09
చిత్తూరు	60.6	53.2	0.74	4.08	0.85
చిత్తూరు	59.5	53.2	0.87	4.21	2.43
చిత్తూరు	84.9	70.0	0.52	0.90	0.74
చిత్తూరు	87.6	78.6	...	3.93	1.50
చిత్తూరు	94.8	73.9	0.05	4.64	1.79
చిత్తూరు	97.9	76.2	0.01	0.61	0.75
చిత్తూరు	100.1	78.8	...	0.82	0.43
చిత్తూరు	92.2	76.9	0.03	2.60	1.49
చిత్తూరు	...	...	...	0	0.62

పశ్చిమతీరము, మైసూరు పర్వతప్రాంతములందు మబ్బు లధికముగ గలవు. మిగిలిన ప్రదేశములలో నొకమాదిరిగ గలవు. మైసూరు, మైసూరుబాదు, బొంబాయిలందు అర్ధాంత సాధారణ ముగ నుండెను. దక్కను, కర్నాటకములందు అర్ధాంత తక్కువ మిగిలిన ప్రదేశములందు అధికము, కర్నాటకము, దక్షిణము, కర్వత ప్రాంతములందు వేడియందు మార్పులు లేవు. పశ్చిమతీరమున తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు హెచ్చెను.

పశ్చిమతీరమున బలవంతములగు అర్ధవాతములు గలవు. మైసూరు కుర్నూరు, పర్వతప్రాంతములందు కర్వము గురియును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ కార్యజ్ఞాన.

బెంగళూరు సముద్రతీరమునకు రాష్ట్రమునండి 1922 ఆక్టోబరు నెలాఖరునకు తన ప్రాంతములన్నిటిని మరలించెద నని ఒకసారి ప్రకటించెను. తరువాత దీనిని ఒకసారి కాగ్నీలు జనర లు 24 తేదీన ప్రకటించిరి. అట్టి కాపురమును ఒకసారి ప్రజల నందఱును జూచుటకు తగిన ప్రయత్నములు జరుగును.

కమమహాసభ

విశేషములు

టంగుటూరునుండి ఒక విశేషమును మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాము:—

ఈ కాలములో ఎచ్చటయినను సభలు. ఎవరో కొందఱ కలసి ఒక ఊరిలో సభ జరుపుటకు తీర్మానించుట, వివిధ ప్రదేశములనుండి ప్రతిభలు లైలువార్షిక్ పెట్టుకొని వచ్చి ఫల పరములతోను భోజనములతోను సుఖముగ కాలముగడపి పోవుచుందురు. ఇదచివ సమావేశములందు ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను తీరగ వ్రాసి సభాధ్యక్షులకును నుండుట. కొందఱు ప్రతి నిధులు వాహ్యుత్తము ప్రకటించుట సహజమగుచున్నది. కమమహాసభ కూడ కొంతవరకు ఇట్లే జరిగినది. కాని ఒక గొప్పలాభము మాత్రము కలిగినది. విషయ మగు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులలో అన్నయొకపక్షము, తమ్ముడు మరియొక పక్షము, తండ్రి యొకపక్షము కుమారుడు మరియొక పక్షమునకు చేరియే న్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఒక సంఘము వారందఱు కలసి, రాజకీయ విషయములను కొంతకాలము వరచి సాంఘిక కాభివృద్ధికి పనిచేయు ప్రయత్నించుట మిగుల శ్రేయస్కరము గదా. జన్మింప పక్షమునకు చేరిన త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరి, పి.వి. కృష్ణయ్యచౌదరి, కో. గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరి మున్నగు వారు, అసహాయోద్యమమే కరణ్యమని నమ్మిన పక్షమే వీరయ్య చౌదరి, కర్ణ రంగయ్య నాయుడు, అంచె శివయ్యగార్లు కలసి స్నేహముభావతో కొంతకాలమైనను మెలగుట ఎంతయో శ్రేష్ఠము కదా!

టంగుటూరుకొక పెద్ద గ్రామమైనను అచ్చట నుండువారి కి ఇట్టి విషయములందు ఎట్టి అనుభవము కూడ లేదు. అందుచేతనే కాబోలు ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకు గావించబడిన ఏర్పాటులంత సంత్సృష్టికముగ లేకుండెను. ఇంక గ్రామజను లకు యీసభ విషయమే ఏమియు తెలియదు. (పోతుల వెంకయ్య చేరినాడు, మనముకూడ చేసినాము) అంతే కాని మరియొక విషయము వాటికి తెలియదు. 'కమ్యూనిస్టు బామ్యులను చేయ్యాల నోయి యీసభ పెట్టింది' అని మరికొందఱు చెప్పుకొనుచుండిరి. తిప్పెట్లెట్లు వివరణగానే ఆందఱు అచటికి చేగట గ్రామ వాసుల లక్షణము.

చక్కని మహారాష్ట్రము పెట్టుకొని శుభకార్యమునకు బతులుదేర ప్రయత్నించుచుండగ ఎవరో ఒకరు తుమ్మెదగు, వీధి గడపకడకు వచ్చినప్పటికి ఒకటివ్యాఖ్యానము ఎదురుగ వచ్చును. మరికొంతయొకరు పోవునకి పిల్లియో విశ్వసయో ప్రత్యక్షమగును. తొందరగ పోవలసి వచ్చినపుడు వెయ్యి అటంకములు కలుగుచుండును. ప్రయాణమై కొంచెము ముందుగ స్నేహ ము వచ్చిన అదిగము లైలుబుడి అలస్యముగవచ్చును. కొంచె ము అలస్యముగ స్నేహమకు వచ్చినదిగము బండి సకాలమునకు వచ్చి తప్పిపోవుట, తటస్థమగును. ఇట్లు జరుగుచుండుట సహజము ఈ సూత్రమునకు కొంచెముకూడ భంగముకాకుండ కమమహాసభ అధ్యక్షులు మరి ఇతర ప్రతినిధులు 24 వ తేదీ జరిగిన వాడ పాసంజరులో బతులుదేరి వచ్చుచుండిరి. అబండి నాలుగుంటల కాలము అలస్యమయ్యెను.

అసహాయవాదులు, జన్మము పార్టీవారు, 'మోటు'లైతులు ఎల్లరు సాయంకాలము 4 కంటలకు సమావేశమైరి. గర్వమునకు స్వాగత మివ్వలయు నని ఒక తీర్మాన ముపసాదింపబడెను. ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు ఒక రిట్లు చెప్పిరి:— ఈసమ ఎన్నియోవేల రూపములు కమమమెనర్పి దేవాలయములు కట్టుకొనుచున్నాము. అందులోనికి వ్రాహ్మణమాత్రమే పోవచ్చును!

వ్రాహ్మణతరులు జేవునిదగ్గకు పోవడము. ఇట్టి ఇబ్బందులు ఎన్నియోయున్నవి. కావున గర్వముగారికి ఇరవీయు తెలియ జెప్పకొని పరిష్కరించ వలయునని కోరుట అవసరమనిరి. ఇందువై అసహాయవాదులు గుసగుస లాడుకొనిరి. ఈవాక్యముల నాకు డుపసంహరించుకోవలయుననియు, లేకున్న తాను తీర్మానమును తీరముగ ఆక్షేపించుననియు గట్టె రంగయ్య నాయుడు గాగు పలికిరి. అంతట యీమాట లుపసంహరించుకోబడెను. కేవలము కమమహా విషయములను పరిష్కరించుటకు గర్వముగారి సహాయము కోరవలయు నని వారు తీరగ జెప్పిరి.

కమమహా త్రిపురనేని. జి.వి. యస్. సరస్వతి స్వామిలవారు ఒకగంటకాలము మహాసభ యం దీ విషయమై మాటలాడిరి "కమమహా త్రిపురనేని. యజ్ఞోపవీతములను ధరించి వైదికకృత్యములను చేసికొనుటకు, వ్రాహ్మణులవలెనే వారికి అధికారము గలదు. కమమహా వేదములను చదువుకొని వేదోక్తమగు విధముగ స్వసంఘమునకు చేరినవారిజేతనే పాఠోపాత్యము చేయించుకొనుచుండుట అన్నివిధముల లాభకరము. శుక్ల యజుర్వేదమునందు మనుజు లందఱు వేదము చదువ వచ్చుననియు చెప్పియున్నది. భగవంతుడు సర్వజనులకు యోగగరమగు విధమున మార్పుని సృష్టించిరితే వేదములను కూడ సృష్టించెను. కేవలము వ్రాహ్మణులకు మాత్రమే వేదము లను మార్పుని, చంద్రుని సృష్టించలేదు." ఈ తీర్మానముపై పలువురు మాటలాడిరి. ఒక పేపరు.

ఒక శుభలక్షణము. ప్రతినిధులలో అనేకులు భుద్ధులవ్రుములను ధరించుకొని వచ్చుట సంతోషకర మగు విషయము. కడపటికి అధ్యక్షులుకూడ ఒక భుద్ధుల వ వ్రుము ను తెచ్చుకొని తమబసలో దానినే కట్టుకొనిరి. భుద్ధుల ధరించవలయునని ఒక తీర్మానము, పంచాయితీకోర్టులు స్థాపించవలయుననియు, అస్పృశ్యతాదోషము నివారించవలయునని మరలెండు తీర్మానములు సభవారామోదింపిరి. జన్మింప నాయకుల ఆక్షేపణ లేక యీతీర్మానము లామోదింపబడుట ఒక గొప్ప విషయము. ఈతీర్మానము లెంతవరకు క్రియాపరము బాల్కునో చూడవలసి యున్నది.

రాబోవు సమావేశము. చెంగల్పట్టు జిల్లానుండి గొప్పభూస్వాము లగు సాచర్ల దేవరాజులు నాయకులుగాను ప్రతినిధిగ టంగుటూరుకు వచ్చి కమమహాసభ 9 వ సమావేశమును 'చెంగల్పట్టుజిల్లా' కా హ్వనించిరి. సభవారందఱకు సమ్యుత్తించిరి.

ఏ. యి. యల్. యం. కాలేజి, గుంటూరు. కాలేజి ఆక్టింగు ప్రిన్సిపాలగు రెగరెండు విక్టరు మకాలేగారు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బందరు నోబుల్ కళాకాలలో జేరటచే గుంటూరు నందు ఏ. యి. యల్. యం. కాలేజి మూసివేయబడిన దను వదంతి వ్యాపించినది. ఇది నిజముగాదు. కాలేజి తరగతులు యథాప్రకారము జూలై 3 వ తేదీన ప్రారంభమగును. ఇంగ్లీషు లిటరేచరు యం. యె. యల్. టి. యొకరు గూడ స్టాఫులో జేర్చబడి స్టాఫు బలపరపబడినది. దక్షిణాఫ్రికాయందు ఇన్ ఫ్లూమెంజా అమితముగ వ్యాపించెను.

విద్యార్థులకు ఒక హెచ్చరిక.

ఇప్పుడు మరల మీరు మీ విద్యను ప్రారంభించుచున్నారు.

గాన మీ నేత్రములను అలక్ష్యము చేయకూడదు.

వాటిని పరీక్షించుకొనుడు.

ఆవశ్యకమైన తగిన సులోచనములను ఉపయోగించుడు.

మీ చదువుకు భంగము రానీయకుడు.

డబ్బూ స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మాంటూరోడ్డు, మదరాసు

W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

జాబులు

పండిత పరిషత్తు - బెజవాడ

1-4-22 ను ఆంధ్రపత్రికలోను, 2-4-22 ను కృష్ణా పత్రికలోను ప్రకటితమైన విధముగా బెజవాడలో శ్రీ విజయేశ్వరాలయమును యీ సం॥ ఆమాధ శుద్ధ ౧౧ మొదలుకొని పండిత పారిశోషిక పరిషత్తు జరుగగలదు. ఆహూతులుగాని భూభాగముగాని మాడవచ్చువారుగాని రావలయుకొన్నవారి సంఖ్య దయచేసి 2-4-22 లోపుగా తెలుపవలయును. ఇది ముఖ్యమైన సంతకాన తిరుగ విశేషికంపడవచ్చును. 23-6-22 } పండిత భూషణ, శ్రీ. వే. శ్రీరామశాస్త్రి, బెజవాడ. గురుకులాశ్రమము, బెజవాడ

దమ్మలపాడు (గుంటూరుజిల్లా)

మా గ్రామములో 2-4-22-23 తేదీన మా గ్రామ వాస్తవ్యుల ప్రోత్సాహముచే ఒక హిందీ పాఠశాల స్థాపించి శ్రీ హిందీ సాహిత్యంపై శ్రీ శాస్త్రాలయమునకు ఆ బాహుసారము అంశబాదు హిందీ విద్యాపీఠ పాఠశాలలో హిందీ నభ్యసించిన శ్రీ మత దమ్మలపాటి రామకృష్ణశాస్త్రి గారివలన హిందీభాషాభివృద్ధి గావించబడుచున్నది. అందు విద్యార్థులు ప్రస్తుతము నేర్చుకొనుచున్నారు. యే గ్రామ వాస్తవ్యులైన హిందీ నేర్చుకొనుటకు రావలచినయెడల వార్తకు కొంతవరకు తగిన సహాయముచేయవలెను. ప్రస్తుత తరుణములో ప్రతిపట్టణపల్లెయందును యిటులే ప్రచారము జరిగింది. హిందీభాషాభివృద్ధి కొరకు పాటుపడవలెనని దేశభక్తుల యుద్దేశములను కొంతవరకు వెలువేర్చవారల మగుదుము. యిచ్చట పాఠశాల దినదివాభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

దమ్మలపాటి వెంకట్రావు.

ఆంధ్రవైశ్య మహాజనసభ, దక్షిణ ప్రాచీనాబాదు (22-6-22) తేదీ గురువారము సాయంత్రము 6, గంటలకు, బ్రహ్మశ్రీ ముదిగొండ భోగయ్యశాస్త్రిగారి యాజమాన్యమున, యజ్ఞశాలాగారిచేతులలోను, దేవీ పూజాది యుత్సవములలోను పశువధ నిషేధమును గురించి యొకసభ, వైశ్యశ్రీ మిరిమూల, ఈశ్వరయ్యగారి భవనములో జరుపబడింది. బ్రహ్మశ్రీ హనుగ్రానాచార్యులవారును, శ్రీయుత మాదపాటి గణపతిరావు ప్రోత్సాహముగాను వ్యాఖ్యానమొనరించి, గాబోయే కరుణాసా సంబంధమైన యెట్టి కార్యకలాపాలను గీర్వాణమైన సహాయముచేయకుండుటకు గాను సభ్యులందరూ ఒకటైయుగా తీర్మానము గావించబడినదేగాక, పశురక్షణయే మరలపర్యవేక్షణ స్వ వైశ్యమహాజనులు తమ కర్తవ్యాలను గావించి దేశమును కలవలెనుండి తీర్చిదివరింపవలెననియుగా జేయుదురు గాక యని ప్రార్థించడమైనది.

ఆంధ్రవైశ్య మహాజనమండలి

(రెసిడెన్సీ బజారు)

గోసంరక్షణ సమితి, ఏలూరు

(విరాళములు)

ఒక గోవును, రు 14 పశునాల్గు రూపాయలకు కొని గొల్లయివారి బారినండి తీర్చిదివరి, ము॥ బుద్ధగడ్డ వెంకటకృష్ణగారు, ఏలూరు గోసంరక్షణ సమితికి, ధర్మముగ నొసంగి యు స.పాదించుకొనిరి.

ప్రతిసంవత్సరం, కడ్డిబట్టి కడ్డికొని, గోవులకు వేయటం ప్రంశాత్వత ఫండుక్రింద, రు 60 అవయ్య రూపాయలు, తులబందు మామయ్యగారి కొమ్మార్ల కుప్పయ్యగారు ను నిచ్చి.

ము॥ పోలిశెట్టి గోపాలస్వామి, నారాయణరావు, రంగవల్లభగార్లు జాయింటుగ, కడ్డినిమి త్తం రు 75 డబ్బయి రు రూపాయలున్ను, అన్నం వెంకటకడ్డిగారు రు 15 పది రూపాయలున్ను ధర్మమునిచ్చిరి సంతకముతో తెలియజేస్తున్నాము.

యీ నెల 15 వ తేదీన, సదరు సమితి ఆవరణలో, గ్రామమువారిసంతృప్తి జగ్గినది. మిగిలిన అన్నము అత్యుత్తమ బడిను. యిందుకు సమితి సొమ్ము ఖర్చుపెట్టకుండా, వర్తమాన రు 100 నూరు రూపాయలు చందా కనులు

ఒక సభ్యుడు.

భారతీ గ్రంథాలయము - మాధవరము

మాయూరి పాఠశాల భవనమున 2-4-22 తేదీ సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు భారతీ గ్రంథాలయ చతుర్థ వార్షికోత్సవము మ-రా-శ్రీ, చిలుకూరి నారాయణ రావు గారి ఆగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద బహు జయప్రదముగ జరిగినది. కార్యముల కెల్లను ముఖ్యులగు దైవప్రార్థన మ-రా-శ్రీ, టేకి అప్పారావుగారు చేసినపిదప ఆగ్రాసనాధిపతి తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు గ్రంథాలయభూతనర్తమాన స్థితులం గూర్చి యుక్తియుక్తముగా నుపన్యసించిరి. మరియు ప్రస్తుత గ్రంథాలయోద్యమము జరించకల్పము లెక్కకు మిక్కిలి యగు గ్రంథాలయములు గ్రామములలోను, మతములందును, సత్రములందును, దేవాలయముల నందుండి సర్వ జనోపకరముగా నుండెడివి వారు చక్కనియుదాహరణములతో విపులముగా వక్కాణించిరి. శ్రీ నారాయణరావు గారు హిందూదేశపు పూర్వపు దౌష్ట్యమును గూర్చి చెప్పి అనాదినిద్ద మగు మనదేశములో నుండెడి గ్రంథరాశులు ప్రస్తుతము లెక్క, పారీస్ మన్నగు పట్టణములలో నున్నవి తెలియజేయుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నావనిరి. పిమ్మట ఆపాధ్యక్షుడు కార్యవేదికను చదివెను. అంత, మ-రా-శ్రీ, ఆచంట సూర్యనారాయణ రాజుగారు గ్రంథాలయముల గూర్చి సందర్భానుసారముగా పద్యముల నమర్చి చక్కని వ్యాసము నొక కానిని జదివి మానవులకు గ్రంథాలయోద్యమము నుద్దరించుట ముఖ్యకర్తకమై యున్నదని నుడిచిరి. తదనంతరంబు మ-రా-శ్రీ, చింతమెంటు వెంకట రమణయ్యగారు దైవభక్తిని గూర్చి మాటలాడుచు ప్రహేళిక, నానక, పూర్వ మున్నగువారి దివ్యచారిత్రముల చెప్పి సాధ్యమగుసంతకవరకు మనము నూడమన చిత్తంబున దైవాయత్తంబు జేయుట పొడవైన యంత్రమని సభ్యులకు బోధజేసిరి. పిమ్మట మ-రా-శ్రీ, ఆచంట కృష్ణమూర్తిగారు విద్యనుగూర్చియు, మతము, విగ్రహారాధనగూర్చి మ-రా-శ్రీ, ఆచంట రామమూర్తిగారు వ్యాసములను జరుపుచు అచ్చటచ్చట చర్చలు గావించిరి. తదుపరి గోదావరి మండల గ్రంథాలయ కార్యకర్తలకు లగు, మ-రా-శ్రీ, అద్దంకి సత్యన్నారాయణ శ్యామల తాము తెక్కు గ్రామ గ్రంథాలయములను జూచితి ననియు అందు మా భారతీ గ్రంథాలయము దినదివాభివృద్ధి గాంచుచున్నదని విన్నవించుటకు అనుచందానంద కంచిలిత పృథ్వీయారవిందుడ నైతిని మా కెరిగించిరి.

అంతట ఆధ్యక్షుడు మిగుల కాలాతిధి మగుడు తమ యంతోపవ్యాసమును గుఱువజేసి మిక్కిలి ముఖ్యార్థంబులను మాత్రము జెప్పిరి. మా గ్రంథాలయ లెక్కలను, చరిత్రలను తనిఖీచేసి భారతీ గ్రంథాలయము తన యభివృద్ధిలో నుండంజ జేయుచున్నదని వారి యభిప్రాయము నొసంగిరి. పిమ్మట ఆధ్యక్షులకు, తక్కువలకు సభాసదులకు ఆచంట కృష్ణమూర్తిగారు వందనకీర్తంబు లర్పించిరి. జయజయ ధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

కార్యదర్శి

హిందీ పరిక్షలు

ప్రచార కార్యాలయము తిరపు రాబోవు నెలవరకు నెల ౧-వ తారీఖున ప్రవేశికా పరిక్షయు ప్రాథమిక పరిక్షయు జరుగును. ప్రవేశికా పరిక్షకు హిందీ బాలబోధిని, హిందీ పహిలీపుస్తకము, హిందీమాత్రీపుస్తకము బాలభాకరసాని ప్రాథమిక పరిక్షకు బాలగమయనము. తెలిస్వానీ జుందరి, మిలన్, హిందీసభాభిని. పరిక్షాచేర్చుకొనుటకు ప్రార్థనాపత్రమును ఆచ్చిదబడియున్న ఫారములకుండా పంపవలయును. ఈఫారములను మాదగ్గనండ్రి కాని లేక ఇతరప్రచారకులకుండి గాని బడను వచ్చును. ప్రార్థనాపత్రములతో ప్రవేశికపరిక్షకు నాలుగు అణాలును, ప్రథమ పరీక్షకు ఎనిమిది అణాలును చెల్లించి నీవుపుచ్చుకొనవలయును. డబ్బును ప్రార్థనా పత్రమును ఆచ్చు ౧౧-వ తారీఖులోపల పంపవలయును.

గత మార్చి నెలలో జరిగిన పరిక్షకు ప్రమాణపత్రములను విద్యార్థులకు పంపవలసిన ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. క్షిప్రముగా నే పంపబడును.

ప్రచారక పరిక్షయు నెలవరకు ౧౧-వ తారీఖుననే జరుగును. అందులకు ౧ తెలిస్వానీ ముందరి ౨ మిలన్ 3 ఆమెకా దిగ్గర్, ౪ సప్తకోశ్, ౫ ఆయాధ్యాకాండ తులసి రామాయణ మొదటి ౧౦౦ పాదాలు ౬ పరిహరకీర్తన.

ఇందులకు డబ్బుచెల్లించవలసివచ్చును. ఇతర పరిక్షలకునియమి పబడిన ఫారములతో ప్రార్థనపత్రములను పంపవచ్చును. ప్రార్థనా పత్రమును మా దిగ్గనండ్రి తెప్పించుకొన గోరువారు తప్పిరా ప్రార్థన పంపవలయును.

హరిహరిశర్మ

రవ్యా-రాటము.

రవ్యాదేశములో కూడుకొరక పన్నులుమాడుచున్న విద్యావంతులకు భారతీయులు రాటములను పంపి సహాయముచేయుట యుక్తముగనుండు నని ఒక "సాలెవాడు" వ్రాయుచున్నాడు. ఈవిద్యాధికులకు భారతీయులు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెనని రవీంద్రవాదబాహుకు కోరుచున్నాడు. భారతీయులు పుష్కలముగ నిచ్చెదనని మాభావము. స్వప్రయత్నమును, ఇతరజీవితోద్యమములను నాశనముచేయుచున్న పేరాసగల పారిశ్రామికమునందీవిద్యావంతుల కెక్కువ అభిమానమున్నది. ఒక వంగవిద్యావంతుడు పూర్వ మొకప్పుడు మహారాజకృష్ణచంద్రునితో రాజుల సహాయము నా కక్కవలేదు. నా ఇంటి ఆవరణములో నున్న చింతాకును కొని నా భార్య చేయు పుణ్యముకూడ నా ఆకలిని తీర్చగలదు. ఇట్టిప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను పాశ్చాత్యవిద్యావంతులు చాల అరుదుగ నున్నారు. కర్తమాన కాలపు విద్యావంతుడు కర్తమానకాలపు ధనికుని పోషణమును గోరును. స్వతంత్ర జీవితమునం దెక్కువ అభిమాన మతరికి లేదు. సామాన్యజీవితము మహోన్నత భావములు-ఇది ప్రాచీన సిద్ధాంతము ఈ రహస్యమును కనుగొనుటకు ఈ ప్రపంచమున కింక ఎక్కువ దుర్వ్యసనము కలుగవలెను, ఇంక ఎక్కువ అనుభవ ముండవలెను. ఈ ప్రాచీనసిద్ధాంతమునకు రాటమే ప్రధానవిన్నాము.(సర్వేంటు.)

అలహాబాదు మోటారుబండి దొంగతనము-నేరము

అలహాబాదు, జూన్ 28:—దై నేరములో ముద్రయుండు దుర్గాప్రసాదు, మన్మథనాథదాసు, షియోహార్ బుజేగార్ల నందరిని కంటోన్మెంటు మేజిస్ట్రేటు కెప్టాన్ హెన్రీ గారు హిందూశిక్షాసృష్టి 305 శేక్ ౨౯ ప్రకారము సెవన్సు విచారణకు బంపిరి. దొంగసాముల జైర్పంచులకు 412 శేక్ ౨౯ క్రింద మనుమంత నుండరియు, సోల్జీతు గార్లనుగూడ సెవన్సు కంటిరి.

సాక్షుల విచారణనుబట్టి దొంగతనము జరిగినసమయమున మోటారుబండిలో నున్నది వైసజెప్పబడిన ముద్రయుండు, పరారి యగుచున్న ముద్రయు నిద్రియులే యని స్పష్టమని మేజిస్ట్రేటు తన యుత్తరపునందు వ్రాసిరి. దొంగలను నిపుణతతో బట్టుకొన్నందులకు పోలీసు వారిని గిల్చు దుర్గా గారిని ఎంతయు మేజిస్ట్రేటుగారు కొనియాడిరి. దొంగతనము జరుగు సమయమున షియోహార్లకు దగ్గర చేతుపా కొకటి యుండెను ఆప్రతురు అన్ని సంగతులను పూసగూర్చుటకు జెప్ప అన్నయిరుజువాయెను. కలకత్తానుండి మనుచుతినుండరి మోటారుబండిలోనే యుండె నని యు ము ద్ర యు తో బం డి లో ప్రమాణముజేసెననియు ఆమెకు దొంగతనములో దొరికిన డబ్బు కొంతభాగము తప్పక ఇయ్యబడెననియు మేజిస్ట్రేటుగారు రిని. ఆనోట్లుగూడ గుర్తింపబడినవి. సామాన్యముగ నోట్ల సంఖ్యలు వ్రాసి కొని ఇచ్చు అలవాటున్న ను ఈవిషయములో మాతము 100 చేసి రూపాయలు నోట్లు 3 నూరురూపాయల నోట్లును వ్రాసికొనకనే ఇచ్చుట చాల వింతగదానని నెల 18 30 రూపాయల జీతమును దీయుచున్నట్టియు 79 వత్సరముల ప్రాయముగల మతదసు గారిపరము 30000 రూపాయలను జేయుటగూడ వింతయేయనిరి.

ఈకేసునుండి నెహ్రూజీటిగూడ (హూ) బుచ్చుకొనకనే లక్ష రూపాయల మొత్తమును స్వాధీను జేయుట అశక్యకరము. ముద్రయులందరూ గుర్తింపబడిరి. ముద్రయులు పీఠయని మేజిస్ట్రేటుకు తృప్తికరముగ తోచెను. విచారణకు సెవన్సుకు బంపెను.

ఏటివరదలు

రైలుపట్టాలు కొట్టుకుపోవుట పంటలు మునిగిపోవుట

కలకత్తా, జూన్ 28:—దామోదరనది గొప్ప వరదతై పానుటచే నిశ్చింతపురముదగ్గర జిల్లాబోర్డు రైలువంతెన తెగిపోయినది. అందుచే రోడ్లు ఆ చిట్టుపక్కల గ్రామములు మునిగిపోయినవి. పంటలుగూడ పాడైయి. కొన్ని పశువులుగూడ చనిపోయినవి. హుగ్లీజిల్లాలో గూడ వరదలవలన నష్టమువచ్చినది. పంటలు పాడైయి. గ్రామములుగూడ మునిగినవి. మునిగిన వాకు పంతిహాల్ పథ్య తెగినవంతెనను బాగుజేసిరి. రైలుబండ్లు చాల తక్కువగ నిర్బంధముగ పోవుచున్నవి. టెంగాల్ ప్రావిన్సులో రైలుమార్గ మింకను మరమ్మతు గాతము. దామోదరనది రెండు రోజులునుండి సన్నగిల్లినదియు మరల మెల్లగ హెచ్చుచున్నదియు తెలియుచున్నది.

(34) 98

గంధర్వ ఫార్మసి, రాయపరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మాసి(లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్పత్తిమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల - రహస్యము లేదు.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్

గాఢ చేస్తామేమనబడినది.

(3166)

3 లక్షల మూలధనములో రహస్యము చెందులకులు జమ అయినవి.

కావలసిన వారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

డిప్టోమార్ పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు

ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థిరీతి కీలుగుగాను నుండు ఆయుర్వేద భూషణు

(3497)

పండిత యం. దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుష్వరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యౌషధము

ఆయుష్వము, రక్తకోశము, ఓషణము, హృదయము, బల్యము, శ్వాసము, మేధము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఔషధ "ఆయుష్వరసాయనము" కలదు గనుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతము, హృదయరోగములు, తీయరోగము, ధాతునష్టము, ఉష్ణాదము, మలబంధము, అల్సేము ఈ వ్యాధులు నివృత్తముగ నివృత్తిమగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వరసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతుభ్రష్టి కలిగించును. బలహీనమైన బాలుకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు విక్రీలి యపయోగమైనది ఆయుర్వర్ధకము. చర్మ రోగములను వారింతును. నెరవ్యాధులకు ఇదే ప్రత్యేక ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. పీల్ 1-కి 2.0-0

ఆర్యఔషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు

(1045)

శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు ఔషధములు

కడదిన యిరువదియైదు వత్సరముల కాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశము లందును ఉపయోగించబడి అనేకులను క్షించినవి.

జ్వరమునకు హైమోమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతస్మృతమును, ఉపయోగించదగినవి

ఇవి ప్లేగును గుణవరములయే గాక, గాఢమే చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును మేము చెప్పియుండు ప్రకారము నేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులను పిన్నిలు, పెద్దలు, గర్భిణి స్త్రీలు కూడ ఉపయోగించవచ్చును.

హైమోమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతస్మృతము 1 అవున్సు సీసా రు 0-14-0 లు
3 " " 0-12 } 1/2 " " 0-10-0

ప్యాకింగు పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

తంజివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్ప వీధి, మదరాసు.

వనమల పండు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రికలు!!

ప్రతియుంటిలో నుండవలసిన సిద్ధౌషధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకాయుధుల కన్నా మృత్యువును గుణవంతు నాకును నాకర్థికు నన్ను కోసినట్లు అతిస్పృహించు నున్నది. 2. విశ్వాత్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కెటూరువీధి రంగూను, బర్మా. లోకాయుధుల కన్నా మృత్యువును గుణవంతు నాకును నాకర్థికు నన్ను కోసినట్లు అతిస్పృహించు నున్నది.

250-300 మూత్రముల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మెదడు దుర్బలము, మరపు, తలనడిమి, మలబద్ధకము, అకలితేటందుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము, శ్వాసగుళలము, కీడుగుళలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప మృతప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రు 1-0-0.

సాధ్యమనియు:—మా కాలాకాలం సోకరాధ్యమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తింబుకెట్టివీధిలో మా ప్రాంతిని తరలించుచున్నాము. తప్పుక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. అర్జును మద్రాసు ప్రాంతినుండి కంపెనీ.

(301-594)

సాధ్యమై వెంటాడవల పండితులు శ్రీశీతారామన వైద్యశాల మొనూను.

స్వచ్ఛమైన బంగారము

మేలైన

పుష్కరాగ

కెంపులు వీటితో

ములు,

చేర్చి కట్టబడిన కమ్మలు,

ముక్కు పుడుకలు,

మొదలు, ఉంగరములు;

మున్నగునవి తయారుచేసి అమృతమునకు

సిద్ధముగా నుంచబడి యున్నది. ఆర్థగు

చేసిన నిర్ణయ కాలములోపల యివ్వబడును.

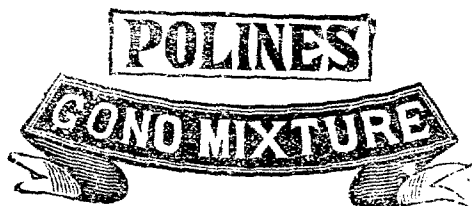
ఉమ్మడి రామయ్య శాస్త్రి, గురుస్వామి శాస్త్రి

(1842)

(5)

నగల వర్తకులు,

చైవాబాదురోడ్డు, మదరాసు.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి చెందినది.

ఔషధము గోరేయా మొదలగు అన్నివిధములైన ములకు గ్యాంగ్టోగా చెప్పబడినది. ఇది ముఖ్యసిద్ధమైన వినమూలికలచేత మూత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడి లేదు. ఒక సీసానుండు తెప్పించుకొని నేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 8-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 9-12-0 మాత్రమే. [8458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడి యుంచినవి.

D. polines & Co

Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane Calcutta

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

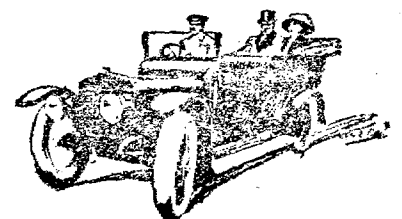
Rs. 6-4. Per V P. P. Rs 6-10.

THE

Kalpataru Ayurvedic Works

94 Grey Street, CALCUTTA.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు వైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రు 16 లు చొప్పున శాశ్వతపతనము. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.